

TALOUSARVIO 2019

TALOUSSUUNNITELMA 2020-2021

KV 10.12.2018 § 68

Sisällys

I – YLEISPERUSTELUT	5
1 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta	5
1.1. Talousarvio ja taloussuunnitelma kuntalain mukaan	5
1.2. Rakenne ja osat	5
1.3. Sitovuus	6
1.4. Tilivelvolliset	8
1.5. Talouden ja toiminnan seuranta sekä raportointi	8
2 Strategia	9
3 Tulo- ja rahoitusperusteet	12
3.1 Verotulot	12
3.2 Valtionosuudet	13
3.3 Rahoitustuotot ja –kulut	14
3.4 Lainakannan muutokset	14
4 Kuntakonserni ja kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden tavoitteet	15
5 Henkilöstösuunnitelma	16
II - KÄYTTÖTALOUSOSA	19
6 Kunnanvaltuusto, keskusvaalilautakunta ja tarkastuslautakunta	19
6.1 Talous	19
6.2 Tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan - tarkastuslautakunta	20
7 Kunnanhallitus	21
7.1 Talous	21
7.2 Palvelujen järjestäminen	22
7.3 Kehittämisen painopisteet	23
7.4 Toimialan tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan	23
7.5 Riskit	24
8 Perusturvalautakunta	27
8.1 Talous	27
8.2 Palvelujen järjestäminen	29

8.3 Kehittämisen painopisteet	32
8.4 Toimialan tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan	34
8.5 Riskit	36
9 Sivistyslautakunta	37
9.1 Talous	37
9.2 Palvelujen järjestäminen	38
9.3 Kehittämisen painopisteet	40
9.4 Toimialan tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan	41
9.5 Riskit	42
10 Tekninen lautakunta	43
10.1 Talous	44
10.2 Palvelujen järjestäminen	45
10.3 Kehittämisen painopisteet	51
10.4 Toimialan tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan	51
10.5 Riskit	52
11 Ympäristölautakunta	53
11.1 Talous	53
11.2 Palvelujen järjestäminen	54
11.3 Kehittämisen painopisteet	55
11.4 Toimialan tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan	55
11.5 Riskit	56
III – INVESTOINTI-, TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA	58
Investointien yhteenveto	58
Tuloslaskelma	59
Rahoituslaskelma	60

JOHDANTO

Vuoden 2019 talousarvion laadinta on ollut haasteellista hyvin menneiden vuosien jälkeen. Toivakan kunta on laatinut budjettiaan tilanteessa, jossa kuntatalouden näkymät valtakunnallisesti ovat yhtäkkiä heikentyneet. Syntyvyysluvut laskevat, maaltamuutto kaupunkeihin lisääntyy sekä väestö vanhenee. Kuntatalous ei ole kehittynyt yhtä paljon kuin kansantalouden kasvu antaisi ymmärtää. Ensi vuoden talouden näkymät ovat heikommalla tasolla aikaisempaan vuoteen verrattuna. Valtionosuudet ja verotulot ovat kutistuneet Toivakassa, kuten monessa muussakin kunnassa. Toivakassa päädyttiin kuitenkin siihen, ettei kunnallisveroa koroteta. Kunnan tuloveroprosentti on 21. Jos katsoo puhtaasti ensi vuotta, niin ehkä veroprosenttia olisi pitänyt korottaa. Verotuksen tilanne on kuitenkin niin poikkeuksellisen heiluva, ettei voi tietää mikä on pitkän aikavälin normaali taso. Ensi vuosi katsotaan rauhassa ja samalla odotetaan päätöksiä maakunta- ja SOTE-uudistuksesta. Tähän pystytään, koska kunnan taloudella on edelleen suhteellisen vahva pohja.

Kansallinen hyvä talousvire ja työllisyyden kasvu eivät ole välittyneet kuntien kassaan. Suomen hallitus arvioi viime vuoden tulopohjan väärin. Sen seurauksena kunnat joutuivat hankalaan tilanteeseen. Lisäksi valtionosuuksien leikkaukset jatkuvat ensi vuonna. Leikkaus koskee myös Toivakkaa. Se iskee armottomasti etenkin siitä syystä, että perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kustannukset ovat nousseet ja niissä ei ole mahdollista säästää.

Väestörakenteen muutos vanhuspainotteiseksi sekä perheiden pahoinvointi näkyvät kunnan taloudessa tulevina vuosina. Sote- ja maakuntauudistuksen toteutuessa kyseisten palvelujen järjestäminen siirtyy maakuntaan, mutta pahoinvoinnin ennaltaehkäisyn merkitys korostuu kunnassa. Kunnan tehtäväksi jää huolehtia väestön hyvinvoinnista sekä elinvoimasta yhä painokkaammin. Siksi talousarviota ja investointeja suunniteltaessa on tärkeää arvioida valittavia ratkaisuja siitä näkökulmasta, miten hyvin ne edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan elinvoimaa.

Talousarvion tehtävä on ensisijaisesti taata kunnan lakisääteisten velvollisuuksien toteutuminen. Edellä mainittujen perusturvapalvelujen lisäksi on tärkeää huolehtia vesihuollosta sekä taata laadukkaat opetus- ja varhaiskasvatuksen palvelut. Kunnan infra ja kiinteistöt vaativat jatkuvaa kunnossapitoa ja hoitoa. Kaavoituksella edistetään kunnan maankäyttöä. Onnistunut kaavoitus on lähtökohta kunnan elinvoimatekijöitä suunniteltaessa.

Pienen kunnan vastuulla on yhtä paljon lakisääteisiä tehtäviä kuin suuressa kaupungissa. Ongelmaksi muodostuu se, että henkilöstöä kyseisiä tehtäviä toteuttamaan on vain kourallinen. Henkilöstömenot voivat näyttää suurilta, mutta niitä on vaikea lähteä supistamaan ilman, että myös osa tehtävistä jäisi tekemättä.

Ensi vuodelle on varauduttava myös riskeihin. Kunnan osittain omistaman KSVV (Keski-Suomen Valokuituverkot) yhtiön tilanne ja ennen kaikkea sen operatiivinen yhtiö KSVH (Keski-Suomen Verkkoholding) aiheuttaa epävarmuutta ensi vuoden taloudelle. Lisäksi kunta odottaa päätöstä vuosia eri oikeusasteissa käsitellystä asiasta, joka koskee virkasuhteen purkamista koeaikana.

Kuntakonserniin kuuluu kaksi tytäryhtiötä, jotka kunta omistaa 100%:sti. Tytäryhtiöiden tavoitteet ovat osa tätä talousarviota.

Nykyisessä epävarmuuden ja ristiriitaisen tilanteen keskellä viranhaltijat laativat talousarviota yhdessä päättäjien ohjeistuksella. Keskusteluja käytiin useaan otteeseen hallituksessa, puheenjohtajistossa, valtuustoseminaarissa sekä ylimääräisesti järjestetyssä talusseminaarissa, johon oli kutsuttu hallitus ja lautakuntien puheenjohtajat. Ahkerasta työskentelystä ja kriittisestä tarkastelusta huolimatta vuoden 2019 talousarvio jäi alijäämäiseksi.

Palvelut kunnassa ovat edelleen hyvät. Päivähoidossa voidaan tarjota vaihtoehtoja sekä koulujen ryhmäkoot ovat pienet. Erityisen maininnan ansaitsee Kankaisten kyläkoulu, joka mahdollistaa vuosia eteenpäin lasten turvallisen koulun käynnin. Myös perusturvan palveluja on kehitetty ja kehitetään edelleen tiukasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta.

Ensi vuoden tavoitteita ja talousarviota lähdetään toteuttamaan toiveikkaalla mielellä.

Pirkko-Liisa Vesterinen

Kunnanjohtaja

I – YLEISPERUSTELUT

1 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta

1.1. Talousarvio ja taloussuunnitelma kuntalain mukaan

Uuden kuntalain 410/2015 § 110 on säännökset talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä talouden tasapainottamisesta eli alijäämien kattamisesta. Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Lisäksi tehdään taloussuunnitelma vähintään kolmeksi vuodeksi, talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Investointiosasta on esitetty kolmen vuoden suunnitelma, joista ensimmäinen vuosi on sitova.

Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Uuden kuntalain mukaista velvollisuutta kattaa taseeseen kertynyt alijäämä sovelletaan ensimmäisen kerran tilikauden 2015 tilinpäätöksessä kertyneeseen alijäämään. Kuntalain 148 pykälässä on siirtymäsäännös erityisen vaikeassa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Pykälän mukaan edellä mainitun alijäämän tulee olla katettuna viimeistään tilikauden 2022 tilinpäätöksessä, jos taseeseen kertynyt alijäämä on tilikauden 2015 tilinpäätöksessä yli 500 euroa asukasta kohden. Toivakan kunnalla ei ole kertynyttä alijäämää vuoden 2015 tilinpäätöksessä vaan kunnan kertynyt ylijäämä oli 680 euroa asukasta kohden 31.12.2015.

1.2. Rakenne ja osat

Talousarvioasetelma muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta. samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa.

Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta (JUHTA) on julkaissut 21.12.2016 käsikirjan Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio- ja suunnitelmasta (JHS 199). Tällä suosituksella eli yhteisen rakenteen määrittelyllä edistetään uuden kuntalain kunnille luomaa velvoitetta julkaista talousarvio- ja taloussuunnitelmätiedot yleisessä tietoverkossa sekä varmistetaan osaltaan tiedon julkaisu yhdenmukaisessa formaatissa tiedon jatkoohjelmien varten.

Kunnan talousarviosta ja -suunnitelmasta, niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta on säännökset kunta-laissa. Tämän lisäksi Suomen Kuntaliitto antaa ohjeita ja suosituksia talousarviosta ja -suunnitelmasta.

Kunnan kirjanpitovelvollisuudesta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpito-laissa on säädetty. Tältä osin sitovia ohjeita ja lausuntoja kunnille antaa kirjanpitolautakunnan kuntajaosto.

Toivakan kunnan talousarviossa on yleisperustelu-, käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Yleisperusteluissa esitetään mm. katsaus kunnan taloudellisen tilanteen kehittymiseen sekä kerrotaan talousarvion painopistealueista. Yleisperusteluihin sisällytetään vähintään kerran valtuustokaudella strategiaosa.

Valtuuston nähdessä sitovissa tavoitteissa on esitetty strategiset päämäärät ja menestystekijät, joissa kunnan on onnistuttava edetäkseen asetettujen strategisten päämäärien suuntaan. Jokaiselle menestystekijälle ovat toimielimet määritelleet vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet ja tavoitetasot arviointikriteerien/mittarien avulla.

Talousarvion käyttötalousosa ohjaa kunnan varsinaista palvelutoimintaa. Käyttötalousosassa valtuusto asettaa toimielimille toiminnalliset tavoitteet ja osoittaa niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Käyttötalousosa sisältää lautakuntien tehtäväaluekohtaiset talousarviot. Lautakuntakohtaiset talousarvion käyttötalousosat sisältävät

- lautakuntien toiminnalliset tavoitteet
- lautakuntien tehtäväaluekohtaiset tulot ja menot
- toiminnan painopistealueet talousarviovuonna

Lisäksi lautakunnat määrittelevät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti merkittävimmät riskit.

Tuloslaskelmaosassa esitetään kunnan kokonaistalouden keskeiset erät, jotka ovat varsinaisen toiminnan tulot ja menot, verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –menot sekä suunnitelman mukaiset poistot käyttöomaisuudesta. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan se, kuinka kunnan tilikaudelle jaksotettu tulo-rahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, rahoitusmenoihin ja omaisuuden kulumisesta kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelmassa määritetään myös kunnan vuosikatteen taso eli tulo-rahoituksen määrä, joka on mahdollista kohdentaa investointien rahoitukseen ja/tai lainojen lyhennyksiin. Kirjanpidollisesti eriytetty vesihuoltolaitos on esitetty myös erikseen.

Investointiosassa esitetään ja ohjataan kunnan investointeja. Se sisältää investointisuunnitelmat talousarvio- ja suunnitelmavuosille. Investointiosan määrärahat valtuusto hyväksyy hankeryhmittäin ja hankkeittain.

Rahoitusosassa esitetään meno- ja tuloarvioina pitkäaikaiseen rahoitukseen liittyvät menot ja tulot kuten antolainat, niiden lyhennykset, ottolainat ja niiden lyhennykset. Rahoitusosa kertoo kunnan rahoitustarpeen ja palvelujen järjestämisen vaikutukset maksuvalmiuteen.

1.3. Sitovuus

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimille euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

Talousarvion yleisperustelut ovat informatiivisia, ja niitä ei ole tarkoitettu sitoviksi talousarvion osaksi. Talousarvion tehtävääalueittaiset perustelut ovat ohjeellisesti sitovia. Tehtävääalueiden tulee noudattaa perustelujen ja asetettujen painopistealueiden kuvaamaa toiminnallista linjaa.

Strategisten tavoitteiden menestystekijät arviointikriteereineen ovat sitovia valtuustoon nähden. Tarkastuslautakunta seuraa näiden valtuuston tavoitteiden toteutumista ja raportoi niistä valtuustolle.

Käyttötalousosa

Lautakunta voi laatia itselleen sitovia tehtäväkohtaisia (vastuu- ja palvelualueitasoisia) toiminnallisia tavoitteita.

Talousarviossa sitovia eriä ovat lautakuntien tehtävääalueiden toimintakatteet.

Mikäli toimielin aloittaa kesken vuotta toimintakatteen puitteissa uutta toimintaa, jota ei perusteluissa ole selvitetty, ja joka aiheuttaa kustannuksia myös tulevana vuosina, on ko. asia vietävä valtuuston päätettäväksi. Toimielinten sitovien tavoitteiden ja toimintakatteen muutoksista päättää valtuusto. Kaikki talousarvioon tehtävät muutokset on perusteltava, ja samalla selvitettävä, mistä kate osoitetaan. Menomäärärahojen ylitystä varten haetaan lisämäärärahaa. Tulojen alitusta varten haetaan tuloarvion tarkistusta. Määrärahan muutosesityksen kunnanvaltuustolle voi tehdä talousarviovuoden aikana viimeistään lokakuun 15. päivään mennessä.

Investoinnit

Investointiosan määrärahoja ei voi siirtää käyttötalouden määrärahoiksi. Investoinnit esitetään talousarviossa toimielimittäin ja hankkeittain. Toimielimien investointien sitovuus valtuustoon nähden on hankkeiden bruttomeno. Toimielimien investointihankkeiden toteutumisen tulee tapahtua perustelujen käyttötarkoituksen puitteissa.

Rahoituserät

Toivakan kunnan hallintosäännön luvun 8 pykälässä 69 on määritelty kunnan rahatoimen hoitaminen seuraavasti:

Kunnan rahatalouden tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen. Valtuusto päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista. Kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kunnanhallitus voi siirtää lainan ottamisen ja antamisen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle. Rahatalouden käytännön hoitamisesta vastaa hallintojohtaja. Muutoin kunnan rahataloudesta vastaa kunnanhallitus.

Tuloslaskelmassa sitovan määrärahan muodostavat ulkoisten korko- ja rahoituserien, menojen ja tulojen yhteismäärät eli rahoitusnetto.

Rahoituslaskelmassa määritellään erikseen antolainojen lisäys ja ottolainojen osalta pitkäaikaisten lainojen lisäys. Pitkäaikaista lainaa on tilanteen salliessa mahdollista ottaa vähemmän ja korvata esimerkiksi lyhytaikaisella lainalla. Lyhennyksiä on oikeus maksaa enemmän kuin talousarvioon on merkitty. Tulos- ja rahoituslaskelman tulojen poikkeamista raportoidaan valtuustolle.

1.4. Tilivelvolliset

Tilivelvollisina pidetään kunnanhallituksen, lautakuntien jäseniä, esittelijöitä sekä tehtäväalueiden johtavia viranhaltijoita. Edellä mainittujen lisäksi tilivelvollisina voidaan pitää itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita. Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia kunnanvaltuuston jäsenyydestä. Tilivelvollisuus rajaa ne henkilöt, joiden kohdalta on erikseen tehtävä tilinpäätöksen yhteydessä päätös siitä, voidaanko heille myöntää vastuuvapaus vai kohdistetaanko heihin joku muistutus. Tilivelvollisuudella tarkoitetaan oikeudellisen vastuunalaisuuden lisäksi vastuunalaisuutta tehokkaasta johtamisesta tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vahvistaessaan talousarvion valtuusto hyväksyy tilivelvolliset.

Tilivelvollisia ovat:

- kunnanhallituksen ja lautakuntien jäsenet
- kunnanjohtaja
- johtavat viranhaltijat (hallintojohtaja, sivistystoimen johtaja, perusturvajohtaja, tekninen johtaja)
- sosiaalityöntekijä, vapaa-aikasihteeri, varhaiskasvatusjohtaja, rakennustarkastaja, kirjastonjohtaja, ruokapalveluesimies

1.5. Talouden ja toiminnan seuranta sekä raportointi

Talousarvion toteutumista seurataan raportoinnilla, jota toteutetaan konserni-, toimielin- ja vastuu- tai palvelu- aluetasolla. Raportointi kohdistuu taloudellisen tuloksen, strategiatavoitteiden, tunnuslukujen ja riskien toteutumisen seurantaan. Kuntastrategiaan sisältyviä sitovia tavoitteita sekä taloutta koskeva talousarvion toteumaraaportti laaditaan kaksi kertaa vuodessa kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Talouden ja strategian toteutumisen seurannan puolivuosisiraportteihin kootaan vain keskeiset kunnan palvelutuotannon järjestämistä koskevat tiedot. Raportti laaditaan kesäkuun tilanteesta sekä tilinpäätös vuoden lopun tilanteesta.

Lautakunnat veloitetaan toteuttamaan puolivuosisiraportointi lautakuntaa sitovien tavoitteiden ja talouden osalta sillä tasolla, kun toimielin katsoo tarkoituksenmukaiseksi. Säännölliseen muuhun raportointiin on lautakuntien päätettävä toimintamalli, jota lautakunta kokoustensa aikataulun puitteissa toteuttaa talousarviovuoden aikana.

2 Strategia

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia. Toivakan kunnanvaltuusto hyväksyi kunnalle uuden strategian vuosille 2018-2021 kokouksessaan 6.11.2017. Kuntastrategia osoittaa tahto- ja tavoitetilän tulevaisuuden Toivakasta. Kuntastrategiassa päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Strategia ohjaa talousarvion laatimista – talousarviossa asetettavien tavoitteiden tulee olla linjassa kuntastrategian tavoitteiden kanssa ja edistää sen toteutumista.

Toivakan kuntastrategia on laadittu kuntalaisia ja päättäjiä osallistaen. Strategian keskiössä on kuntalainen ja kuntalaisen hyvinvointi. Strategiatyö jatkuu vuoden 2018 aikana strategian toimeenpano-ohjelmien laatimisella toimialoittain. Toimeenpano-ohjelmat täsmentävät strategian toteutumisen konkreettiseksi toiminnaksi eri toimialoilla ja tehtävälueilla.

Arvot

Toivakan kunnan arvot ovat:

Oppiva ja kehittyvä

Oppiva kuntalainen ja kuntayhteisö sekä oppiva kuntaorganisaatio rakentavat kehittyvää kuntaa

Avoin ja rohkea

Avoin kuntayhteisö, avoin päätöksenteko ja avoimuus sekä uskallus tehdä rohkeita ratkaisuja.

Arvot kuvastavat perustaa, johon toiminta ja päätöksenteko nojaavat. Strategisten tavoitteiden toimeenpanoa ohjaa näiden arvojen mukainen toiminta.

Päämäärät

Ylivertaista yhteisöllisyyttä

Yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen ovat paras tapa huolehtia koko kunnan hyvinvoinnista. Yhdessä syntyvät myös parhaat ideat ja innovaatiot sekä oppimisen oivallukset. Teemme päätöksiä, jotka luovat edellytyksiä ja alustoja yhteisöllisyydelle ja innostamme kuntalaisia tekemään yhdessä ja osallistumaan.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

Tavoitteenamme on jättää jälki. Toivakka on paikka, joka herättää hyvän tunteen ja joka muistetaan. Onnistuneella viestinnällä levitetään hyvää tunnetta Toivakasta. Viestintä nostetaan tukitoiminnosta strategiseksi painopisteeksi koko organisaatiossa.

Modernia maalaisidylliä

Tavoitteenamme on, että Toivakka vetää puoleensa asukkaita ja yrittäjiä. Toivakka tarjoaa asukkailleen nykykaisen, viihtyisän ja turvallisen maaseutu ympäristön. Asuinympäristöä kehitetään rohkeasti vastaamaan myös tulevien sukupolvien tarpeita.

Palveluiden Toivakka

Toivakasta saa kaiken, mitä arjessa tarvitsee ja paikalliset palvelut pysyvät, kun niitä käytetään. Hyvät yhteydet takaavat sujuvan arjen ja asioinnin.

Mittarit ja tavoitetasot

1. Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus yli 60 %
2. Kelan ikävakioidun sairastavuusindeksin trendi laskeva suhteessa edelliseen strategiakauteen
3. Toivakan tuntevien ja positiiviseksi mieltävien osuus Jyväskylän seudulla + 10 %
4. Kuntien välinen tulomuutto suhteessa lähtömuuttoon koko strategiakaudella mitattuna + 15 %
5. Päiväkodin ja koulun viiden vuoden lapsiennusteen trendi strategiakauden päättyessä nouseva
6. Työpaikkojen ja yritysten yhteismäärä Toivakassa strategiakaudella yhteensä + 10 %

3 Tulo- ja rahoitusperusteet

3.1 Verotulot

Talousarvio vuodelle 2019 ja vuosien 2020–2021 taloussuunnitelma on laadittu käyttäen 21,00 % suuruista tulo-veroprosenttia.

Talousarviovuoden verotuotot on arvioitu seuraavilla veroprosenteilla:

	2016	2017	2018	2019
Tulovero %	20,5	21,00	21,00	21,00
Kiinteistövero %				
yleinen	1,1	1,1	1,1	1,1
vakituiset asunnot	0,45	0,45	0,45	0,45
muut asuinrakennukset	1,1	1,1	1,55	1,55

Sekä tilinpäätöksessä että talousarviossa kunnallisverotuloina käsitellään maksuperusteisesti kunnalle kunakin vuonna tilitetyt verot. Maksuunpantu verotulo on taas kunakin verovuonna kuntalaisille maksettavaksi määrätty vero, jonka kertyminen kunnalle voi ajoittua useammalle vuodelle.

Talousarvioon on budjetoitu seuraava arvio verotuloista

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Kunnan tulovero	6 729	6 693	6 794	6 879	7205
Kiinteistövero	569	570	569	578	636
Osuus yhteisöveron tulo-osuudesta	453	440	546	556	631
Verotulot	7 751	7 703	7 909	7 892	8472

Maan hallitus on linjannut keventävänsä ansiotuloverotusta edellisen vuoden tapaan myös vuonna 2019, minkä arvioidaan heikentävän kunnallisveron tuottoa koko maan tasolla yhteensä 236 miljoonalla eurolla. Suurimpana yksittäisenä muutoksena on ansiotasoindeksiin tarkistus, jonka kokonaisvaikutus on -154 miljoonaa euroa. Kunnallisveron tuottoa parantava veroperustemuutos (asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen) huomioiden arvioidaan kunnallisveron tuoton alenevan päätösperusteisesti yhteensä 223 miljoonalla eurolla vuonna 2019. Kokonaisuudessaan kunnallisverojen määrä kuitenkin kasvaa. Kasvua selittää monet tekijät kuten parantunut työllisyystilanne ja työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksun alentuminen. Lisäksi vuoden 2018 poikkeuksellisen korkeat ennakonpalautussummat aiheuttavat verotulojen kasvua vuodelle 2019 ennakonpalautusten pienentyessä. Myös vuosille 2020 ja 2021 ennustetaan verotulojen kasvua, johon tulee suhtautua varauksella, koska uuden hallitusohjelman verolinjaukset voivat vaikuttaa ennusteisiin.

3.2 Valtionosuudet

Esitys valtion vuoden 2019 talousarvioksi julkaistiin 14.9.2018.

Kuntien peruspalveluiden valtionosuuteen ehdotetaan n. 8 491 milj. euroa, joka on 86 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2018 varsinaisessa talousarviossa. Eniten valtionosuutta vähentää valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus koskien vuotta 2016. Kustannustenjaon tarkistus vähentää valtionosuutta 213,4 milj. euroa. Valtionosuutta vähentävät lisäksi mm. hallitusohjelman mukaiset esitykset kuntien tehtävien vähentämisestä: erikoissairaanhoidon alueellinen keskittäminen, vanhuspalveluiden laatusuositus, omais- ja perhehoidon kehittämisestä seuraava säästö kuntien menoissa sekä varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen muutos. Nämä kuntien tehtäviä vähentävät toimenpiteet vähentävät valtionosuutta n. 32,8 milj. euroa verrattuna vuoden 2018 talousarvioon. Lisäksi kilpailukykysovimukseen liittyvä valtionosuudenvähennys kasvaa 29,5 milj. eurolla vuoden 2018 talousarviosta. Valtionosuutta vähentää myös 30 milj. euron siirto kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ei tehdä indeksikorotusta vuodelle 2019.

Julkisen talouden suunnitelman 2019—2022 mukaista 10 milj. euron siirtoa kriisikuntien harkinnanvaraiseen yhdistymisavustukseen ei esitetä, koska vuodelle 2019 ei ole tulossa yhtään kuntaliitosta. Valtionosuudesta on tarkoitus käyttää 10 milj. euroa kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen.

Julkisen talouden suunnitelman 2019—2022 mukaan kustannustenjaon tarkistuksesta johtuva kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkauksen ylimääräinen leikkaus koskien v. 2016 kompensoidaan kunnille v. 2020. Samassa yhteydessä kompensoidaan myös vuosien 2017—2019 ylimääräinen lomarahaleikkaus. Yhteensä kompensatio on siten 237 milj. euroa.

Valtionosuutta lisäävät suhteessa vuoden 2018 talousarvioon muun muassa kuntien verotulomenetysten kompensatio 223 milj. eurolla, asukasluvun ja laskentatekijöiden muutos 25,2 milj. eurolla sekä 15 milj. euron lisäys lastensuojeluun ja lapsiperheiden kotiapuun ja 1 milj. euron lisäys vanhusten kotihoitoon ja veteraanien kotiin vietäviin palveluihin.

Valtionosuusprosentti vuodelle 2019 on 25,37 %. Muutoksessa on otettu lisäyksenä huomioon 0,03 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuus on 100 %.

Valtionosuustuloja ennakoitaessa tulee ottaa huomioon valtionosuusjärjestelmän kaksiosaisuus. Vaikka Kuntaliitto tekee ennakkolaskelman vain valtiovarainministeriön hallinnoimasta valtionosuudesta, kokonaisarviointia tehtäessä tulee kunnissa ottaa huomioon myös opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukainen valtionosuusrahoitus. Suurin osa nk. OKM:n valtionosuudesta perustuu 20.9. tilastointiajanhetken oppilasmääriin ja muihin toimintatietoihin. Kuntaliiton laskelmissa OKM:n valtionosuusrahoitus on sisällytetty ennakkolaskelmaan vuoden 2019 tasoisena.

Valtionosuudet (t eur) 2015 - 2019

	TP2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Peruspalvelujen valtionosuus	4 383	4 873	4 726	4 680	4 686
Valtionosuuden tasaus	2 286	2 154	1 780	1 747	1 692
OKM	-650	-540	-515	-499	-538
Valtionosuudet	6 019	6 487	6 149	5 928	5 840

3.3 Rahoitustuotot ja –kulut

Rahoitustuotot ja -kulut koostuvat korkotuotoista, muista rahoitustuotoista, korkokuluista ja muista rahoituskuluista. Osinkotuotoiksi arvioidaan 25 000 euroa Suur-Savon Sähkö Oy:n osakkeista. Korkokuluarvio on 65 000 euroa ja se perustuu talousarvion mukaiseen lainakannan kasvuun ja arvioon maltillisesta korkokehityksestä. Muihin rahoituskuluihin on varattu 20 000 euroa, johon kirjataan johdannaiskulut rahoituslaitokselta.

3.4 Lainakannan muutokset

Lainakannan muutokseksi arvioidaan vuonna 2019 yhteensä 500 000 euroa. Lainakanta on siten vuoden lopussa 7,5 miljoonaa euroa eli 3113 €/asukas (27.11.2018 asukasluku 2409)

4 Kuntakonserni ja kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden tavoitteet

Valtuusto asettaa kunnan kehittämisen pitkän aikavälin tavoitteet sekä vuosittaiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja seuraa niiden toteutumista yhdessä tarkastuslautakunnan kanssa. Kuntalaki korostaa valtuuston vahvaa asemaa ja kokonaisvastuuta toiminnasta ja taloudesta.

Kuntalain mukaan valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Lisäksi valtuusto päättää myös kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalaki korostaa koko kuntakonsernin roolia ja ohjausta.

Kunta kirjanpitolain mukaisine tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Toivakan kuntakonserni muodostuu Toivakan kunnasta, Toivakan Lämpö Oy:stä (100 %) ja Kiinteistö Oy Toivakanhakasta (100 %).

Kiinteistö Oy Toivakanhaka käsittää 11 rivitaloa, joissa on 57 asuntoa. Yhtiön toimialana on hallinnoida, vuokrata ja rakennuttaa vuokra-asuntoja sekä vastata niiden ylläpidosta ja arvon säilymisestä. Tavoitteena on vastata kunnan vuokra-asuntokysyntään taloudellisesti, tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti.

Tavoitteet vuodelle 2019

Kiinteistö Oy Toivakanhaka ylläpitää kiinteistösalkkuaan suunnitelmallisesti siten, että sen arvo säilyy ja arvonnousu on mahdollista. Asunnot ja niiden ympäristöt pidetään viihtyisinä ja asukastyytyväisyys on hyvä. Asuntojen kysyntä ja käyttöaste säilyvät hyvänä (95 %), vaikka etenkin isompien asuntojen kohdalla on laskua aiemmista vuosista. Vaihtuvuus on alainen (20 %). Yhtiön talous on tasapainossa ja vuokrataso on kohtuullinen.

Kiinteistöyhtiö pyrkii lisäämään vuokra-asuntojen määrää Toivakan kunnassa joko rakennuttamalla uusia rakennuksia tai edistämään yksityisen tahon rakentamista ostamalla osakkeita asunto-osakeyhtiöstä.

Toivakan Lämpö Oy

Yhtiön toimialana on kaukolämmön siirto- ja jakeluverkon sekä siihen liittyvän lämpölaitoksen omistaminen ja käyttäminen, kaukolämmön myyminen ja välittäminen.

Tavoitteet vuodelle 2019

Toivakan Lämpö Oy suunnittelee kaukolämpöverkon laajentamista ja neuvottelee aktiivisesti ulkopuolisten toimijoiden kanssa energiantuotantarpeista.

5 Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelmassa henkilöstöä tarkastellaan osana toiminnan ja talouden suunnittelua. Tarkoituksena on ottaa huomioon sellaiset toiminnassa tapahtuvat muutokset, jotka ovat ennakoitavissa ja joilla on vaikutusta henkilöstön rakenteeseen, määrään tai ammatilliseen osaamiseen. Henkilöstösuunnitelma sisällytetään yhteiseen taulukkoon. Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion yhteydessä henkilöstösuunnitelmassa esitetyn mukaiset virkojen ja toimien perustamiset. Henkilöstösuunnitelma sisältää vakinaisen henkilöstön ja pitkäkestoiset määräaikaiset työsuhteet, mutta ei sijaisia.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2019					
Vakinainen henkilöstö ja pitkäkestoiset määräaikaiset työsuhteet (ei sijaiset)					
	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021	Huom
YLEISHALLINTO					
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	
Hallintojohtaja	1	1	1	1	
Talous- ja hallintosihteeri	1	1	1	1	
Palkkasihteeri	1 / 0,6	0,5	0,5	0,5	
Palvelusihteeri	1	1	1	1	
ICT-suunnittelija	1	1	1	1	
*kevät/syksy					
PERUSTURVA					
Sosiaalitoimisto					
Perusturvajohtaja	1	1	1	1	
Sosiaalityöntekijä	1,5	1	1	1	
Sosiaaliohjaaja	1	2	2	2	
Perhetyöntekijä	1	1	1	1	
Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori	1	1	1	1	
Etsivä nuorisotyöntekijä (hanke)	1	1	0	0	hankerahoitus selviää keväällä 2019
Päivätoiminnanohjaaja	1	1 / 2	2	2	
Vanhustyö					
Vanhuspalvelujohtaja	0,5	0	0	0	
Sairaanhoitaja	1	1	1	1	
Palveluvastaava/ kotihoito	1	1	1	1	
Hoitaja	20	10 / 11	11	11	
Osastoapulainen	0,5	0	0	0	
SIVISTYSTOIMI					
Koulut					
Rehtori / sivistystoimenjohtaja	1	1	1	1	

Koulusihteeri	1	1	1	1	
Lehtori	4	4	4	4	
Luokanopettaja	9	9	9	9	
Eriyisopettaja	1	1	1	1	
Eriyisopettaja (päätoiminen tuntio- pettaja)	2	2	2	2	
Eriyisopettaja (tuntio- pettaja)	1	1	1	1	
Esiluokan opettaja (päätoiminen tun- tio- pettaja)	1	1	1	1	
Päätoiminen tuntio- pettaja	2	2	2	2	
Tuntio- pettaja	8 / 10	8	8	8	
Tuntio- pettaja ma	1 / 0	1	1 / 0	0	
Koulunkäynninohjaaja	5	5	5 / 4	4	
Koulunkäynninohjaaja ma	2 / 1	4 / 3	3	3	
*Kevät/syksy					
Päivähoito					
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	1	
Perhepäivähoitaja	2	2 / 1,5	1,5	1,5 / 1	
Lastenhoitaja	9	8	8 / 7	7	
Lastenhoitaja ma					
Lastentarhanopettaja	4	4	4	4	
*Kevät/syksy					
Kirjasto- toimi					
Kirjastonjohtaja	1	1	1	1	
Kirjastovirkailija	1	1	1	1	
Kirjastoavustaja	0,85	0,85 / 0	0	0	eläkkeelle 1.4.2019
*Kevät/syksy					
Vapaa- aikatoimi					
Vapaa- aikasihteeri	1	1	1	1	
Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja	1	0,6	0,6	0,6	
Liikuntapaikkojen hoitaja	0,5	0 / 1	1	1	
Liikuntapaikkojen hoitaja ma	1	1 / 0	0	0	
Kuntosalin valvoja	0,5	0,5	0,5	0,5	
TEKNINEN TOIMI					
Tekninen johtaja	1	1	1	1	
Rakennustarkastaja	0,5	0,5	0,5	0,5	

Ympäristösihteeri	0,5	0	0	0	Ostopalvelu, Laukaa 2019
Kunnallisteknikko	1	0,5	0,5	0,5	
Toimistosihteeri	1	1	1	1	
Kirvesmies	1	1	1	1	
Kiinteistönhoitajat	3	3	3	3	
Vesi- viemärlaitoksen hoitaja	1	2	2	2	
Ruokapalveluesimies	1	1	1	1	
Emäntä	1	1	1	1	
Ravitsemistyöntekijä	3	3	3	3	
Laitoshuoltaja (siivooja)	5	6	6	6	
*Kevät/syksy					

II - KÄYTTÖTALOUSOSA

6 Kunnanvaltuusto, keskusvaalilautakunta ja tarkastuslautakunta

Kunnanvaltuusto on kunnan ylin päättävä elin, joka vastaa kunnan taloudesta ja toiminnasta kuntalain 14 § mukaisesti. Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, konserniohjauksen periaatteista sekä hallinnon järjestämisen, talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto hyväksyy kunnan talousarvion ja tilinpäätöksen ja päättää vastuuvapaudesta. Lisäksi valtuusto huolehtii, että kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan.

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka kunnanvaltuusto asettaa toimikaudekseen. Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia kuntavaalien ja valtiollisten vaalien järjestämisestä kunnassa vaalilainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Vuonna 2019 järjestetään eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit, mahdollisesti myös maakuntavaalit syksyllä 2019.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka kunnanvaltuusto asettaa toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastusta varten. Tarkastuslautakunnan on valmistettava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja konsernissa toteutuneet.

6.1 Talous

Kunnanvaltuusto

TALOUS			
Valtuusto			
Ulkoinen 2019			
	2017	TA 2018	TA 2019
TOIMINTAKULUT	-42 908	-26 329	-26 250
TOIMINTAKATE	-42 908	-26 329	-26 250
Valtuuston sitova taso			

Keskusvaalilautakunta

TALOUS Keskusvaalilautakunta Ulkoinen 2019			
	2017	TA 2018	TA 2019
TOIMINTATUOTOT		7 300,00	7 200,00
TOIMINTAKULUT	-11 143	-7 980,00	-9 604,00
TOIMINTAKATE	-11 143	-680	-2 404,00
Valtuuston sitova taso			

Tarkastuslautakunta

TALOUS Tarkastuslautakunta Ulkoinen 2019			
	2017	TA 2018	TA 2019
TOIMINTAKULUT	-20 324	-17 704	-17 650
TOIMINTAKATE	-20 324	-17 704	-17 650
Valtuuston sitova taso			

6.2 Tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan - tarkastuslautakunta

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittarit/indikaattorit	Tavoitetaso
<i>Yhteistyön kehittäminen</i>	<i>Tarkastuslautakunta toimii yhteistyössä muiden kunnan toimielinten kanssa</i>	<i>Tarkastuslautakunnan saama palaute. Henkilöhaastattelut.</i>	<i>Tarkastuslautakunta on kriittinen, mutta luotettava toimija. Tarkastuslautakunta on käsitellyt toiminnastaan saamaa palautetta.</i>
<i>Kouluttautuminen</i>	<i>Lautakunta perehtyy arviointitoiminnan vaatimuksiin ja muutoksiin.</i>	<i>Koulutukset</i>	<i>Lautakunnan jäsenet ovat osallistuneet tarkastuslautakuntakoulutukseen.</i>
<i>Oikea-aikaisuus</i>	<i>Tarkastuslautakunnan toiminta on oikea-aikaista.</i>	<i>Kokousasiat, toimintasuunnitelman seuranta ja päivittäminen.</i>	<i>Tarkastuslautakunta on hoitanut tehtävänsä oikea-aikaisesti ja toimintasuunnitelman mukaisesti.</i>

7 Kunnanhallitus

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa (410/2015, 39 §) säädetyistä tehtävistä. Kunnanhallituksen tehtävänä on vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus vastaa valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti kunnan kuntapalvelujen organisoinnista ja yhteensovittamisesta, edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta. Kunnanhallitus muodostaa yhdessä kunnanjohtajan kanssa kunnan konsernijohdon ja vastaa siten myös omistajaohjauksesta. Lisäksi kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kunnassa.

7.1 Talous

TALOUS			
Ulkoinen 2019			
	2017	TA 2018	TA 2019
YLEISHALLINTO			
TOIMINTATUOTOT	13 804		
TOIMINTAKULUT	-290 591	-247 478	-226 359
TOIMINTAKATE	-276 787	-247 478	-226 359
HALLINTO-JA TALOUSOSASTO			
TOIMINTATUOTOT	4 970	1 300	
TOIMINTAKULUT	-349 321	-382 466	-410 313
TOIMINTAKATE	-344 351	-381 166	-410 313
HENKILÖSTÖHALLINTO			
TOIMINTATUOTOT	6 633	25 000	17 500
TOIMINTAKULUT	-122 909	-142 794	-127 652
TOIMINTAKATE	-116 276	-117 794	-110 152
PELASTUSTOIMI			
TOIMINTAKULUT	-188 191	-188 111	-197 151
TOIMINTAKATE	-188 191	-188 111	-197 151
ELINKEINOTOIMI			
TOIMINTATUOTOT	44 070	10 200	10 200
TOIMINTAKULUT	-97 890	-122 866	-115 561
TOIMINTAKATE	-53 820	-112 666	-105 361
Valtuuston sitova taso			
KUNNANHALLITUS			
Ulkoinen sisäinen 2019			
	2017	TA 2018	TA 2019
Myyntituotot	337 707	326 087	327 939
Tuet ja avustukset	40 861	25 000	17 500

Muut toimintatuotot	23 374	10 200	10 200
TOIMINTATUOTOT	401 942	361 287	355 639
Henkilöstökulut	-436 200	-419 498	-393 596
Palvelujen ostot	-570 173	-710 196	-619 381
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32 155	-30 730	-52 270
Avustukset	-4 275		
Muut toimintakulut	-98 264	-133 600	-83 081
TOIMINTAKULUT	-1 141 067	-1 294 024	-1 148 328
TOIMINTAKATE	-739 125	-932 737	-792 689
VUOSIKATE	-739 125	-932 737	-792 689
Poistot ja arvonalentumiset	-194 165	-82 814	-105 009
TILIKAUDEN TULOS	-933 290	-1 015 551	-897 698

Kunnanhallituksen toimialalla ei ole kokonaisuutena huomattavia taloudellisia muutoksia edellisiin vuosiin nähden.

7.2 Palvelujen järjestäminen

Kunnanhallituksen toimialalle kuuluu kunnan keskushallinto, joka jakautuu talous- ja hallintopalveluihin, henkilöstöhallintoon, tietohallintoon, ICT-palveluihin ja elinkeinopalveluihin. Lisäksi kunnanhallituksen talousarvion alaliisuuteen kuuluvat pelastuspalvelut, jotka ovat toiminnallisesti Keski-Suomen pelastuslaitoksen alaisuudessa. Keskushallinnon palvelut ovat pääosin koko organisaatiota palvelevia tukipalveluita. Lisäksi kunnanhallitus johtaa kunnan viestintää.

Keskushallinto tuottaa talouspalveluaja koko kuntaorganisaatiolle. Kirjanpidon ja laskutuksen lisäksi keskushallinnosta koordinoidaan talousarvio- ja tilinpäätöstyötä sekä tuotetaan asiantuntijapalveluita talousasioissa muille toimialoille.

Hallintopalveluita ovat muun muassa asia- ja asiakirjahallinnan sekä arkistoinnin palvelut ja koordinointi. Keskushallinto ohjeistaa toimialoja yhteisiin käytäntöihin ja valvoo sekä kehittää toimintaa kyseisillä tehtäväalueilla.

Henkilöstöhallinnon palveluita ovat palkanlaskenta ja henkilöstöhallinnon asiantuntijapalvelut. Keskushallinto tuottaa palkkahallinnon palvelut koko kunnalle ja avustaa palkka-asioissa muita toimialoja. Henkilöstöasioiden asiantuntijapalveluihin kuuluu muun muassa virka- ja työehtosopimusten tulkintaan ja soveltamiseen liittyvät palvelut ja toimialojen avustaminen haastavissa henkilöstötilanteissa.

Tietohallinto- ja ICT-palvelut ja niiden toimivuus ovat entistä keskeisemmässä osassa organisaation toimintaa. Digitaalinen tietohallinto integroituu jatkuvasti osaksi asia- ja asiakirjahallintaa ja tulevaisuudessa myös arkistointia. Tiedon hallinta ja tehokas hyödyntäminen luovat mahdollisuuksia työn tuottavuuden kehittämiseksi. Ajanmukaiset laitteet ja ICT-tukipalvelut ovat tämän päivän työelämän perusedellytys. Keskushallinto vastaa keskitetysti kunnan laite- ja järjestelmähankinnoista sekä tuottaa toimialoille ICT-tuki- ja neuvontapalveluja.

Elinkeinojen edistämisen palvelut muodostuvat pääasiassa maaseutuasiamiehen palveluista, hanketoiminnasta ja kuntamarkkinoinnista. Kolmannen sektorin hanketoimintaa kunta tukee ensisijaisesti maaseudun kehittämiseen

suunnatun Leader-rahoituksen keinoin, minkä lisäksi kunnalla on harkinnan mukaan omaa hanketoimintaa. Viestintä ja markkinointi on asetettu kunnan strategiseksi painopisteeksi, minkä vuoksi markkinoinnin resursointiin panostetaan ja sitä kehitetään kunnan vetovoimaisuuden lisäämiseksi.

7.3 Kehittämisen painopisteet

Viestintä ja markkinointi

Toivakan 6.11.2017 hyväksytyn strategian yksi päämäärä on, että Toivakka tuntuu ja tunnetaan. Tämän päämäärän toteutumisen edellytyksenä on onnistunut viestintä ja markkinointi. Viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen läpäisee koko organisaation, sillä kehitettävää on niin organisaation sisäisessä viestinnässä kuin ulkoisessa markkinoinnissakin. Vuonna 2019 laaditaan viestintäsuunnitelma ja –ohje, jonka avulla korostetaan viestinnän merkitystä henkilöstön ja päättäjien parissa ja edistetään viestintäosaamista organisaatiossa. Erityiset painopistealueet vuodelle 2019 viestinnän kehittämisessä ovat organisaation sisäisessä viestinnässä vuorovaikutuksen lisääminen johdon ja henkilöstön välillä ja ulkoisessa markkinoinnissa imagomarkkinointi sekä yritystonttien markkinointi.

Asian-, asiakirja- ja tiedonhallinta sekä tietosuoja

Keskushallinto koordinoi arkistointia ja asiakirjahallintoa sekä tuottaa it-palveluita, minkä vuoksi näihin liittyvä kehittämissä on luontevaa tehdä keskitetysti keskushallintolähtöisesti. Kunnan tulee vähitellen valmistautua näiden tehtäväalueiden entistä voimakkaampaan digitalisoitumiseen ja muun muassa sähköisen arkistoinnin käyttöönottoon. Järjestelmäpuolen valmiudet kunnassa ovat verrattain hyvät, mutta osaaminen ja olemassa olevien järjestelmien hyödyntäminen on puutteellista. Vuoden 2019 aikana panostetaan osaamisen kehittämiseen ja jakamiseen asian- ja asiakirjahallinnan, arkistoinnin sekä tiedonhallinnan alueilla.

7.4 Toimialan tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittarit/indikaattorit	Tavoitetaso
<i>Koko strategia</i>	<i>Strategian tavoitteisiin pohjautuvan kuntalaiskysely on tehty.</i>	<i>Riittävä vastaajamäärä</i>	<i>250 vastaajaa</i>
<i>Ylivertaista yhteisöllisyyttä</i>	<i>Kuntalaiselle on tehty näkyväksi järjestöjen merkitys hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden edistämässä.</i>	<i>Vanhalla kunnanvirastolla toimivien järjestöjen kanssa on sovittu tavoitteista osana kunnan hyvinvointisuunnitelmaa.</i>	<i>Laadullinen arviointi</i>
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>	<i>Vuorovaikutus on lisääntynyt henkilöstön parissa.</i>	<i>Työhyvinvointimittauksen vastaukset: "tiedonkulku työpaikallani on mielestäni riittävää johdon ja henkilöstön välillä"</i>	<i>Lähtötaso 2017: 59 % Tavoitetaso 2019: 70 % 2019 suoritetaan työhyvinvointimittaus</i>

<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>	<i>Houkuttelevan kunta-kuva</i>	<i>Kuntien välinen tulomuutto suhteessa lähtömuuttoon</i>	<i>Tavoitetaso: + 7%</i>
<i>Palveluiden Toivakka, Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>	<i>Toivakkaan on syntynyt uutta yritystoimintaa.</i>	<i>Myytyjen yritystonttien määrä</i> <i>Toivakassa toimivien yritysten määrä</i>	<i>Puolet Viisarimäen yritysalueen tonttipinta-alasta myyty.</i> <i>Lähtötaso:</i> <i>Tavoitetaso:</i>
<i>Strategian henkilöstöohjelma</i>	<i>Henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet.</i>	<i>Sairauspoissaolopäivien määrä/työntekijä keskimäärin.</i>	<i>- 10 %</i>
<i>Strategian talousohjelma</i>	<i>Talousarvio- ja tilinpäätösprosessien toimintavarmuus ja sujuvuus on lisääntynyt.</i>	<i>Talousarvio- ja tilinpäätösprosessit on kuvattu.</i> <i>Talousarvio- ja tilinpäätösprosessien oikea-aikainen läpivienti.</i>	<i>Toteutunut/ei toteutunut, laadullinen arviointi</i> <i>Toteutunut/ei toteutunut, laadullinen arviointi</i>

7.5 Riskit

Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kunnassa. Osana kokonaisvaltaista sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä arvioitavat ja raportoitavat riskit ja niiden toteumat. Jokainen toimiala arvioi riskejä omasta näkökulmastaan ja pyrkii aktiivisesti välttämään riskien realisoitumista. Sisäisen valvonnan toteuttamista ja riskien realisoitumista raportoidaan tilinpäätöksessä samoin toimialakohtaisesti.

Kunnanhallitus arvioi riskejä toisaalta oman toimialansa näkökulmasta ja toisaalta koko kuntaa koskevia merkittävimpiä riskitekijöitä. Ajankohtaisista taloudellisista riskeistä koko kunnan näkökulmasta suurin on Keski-Suomen Verkkoholding Oy:n (KSVH) omavelkainen lainantakaus, jonka kokonaisuus on noin 3,6 miljoonaa euroa. Yhtiön ja sen omistaman Keski-Suomen Valokuituverkot Oy:n julkisuudessa esiintyneet rahoitushaasteet ovat todellisia, minkä vuoksi kunnan mittakaavassa erittäin suuren takausriskin realisoitumiseen on aidosti varauduttava. Riski on merkittävä ja sen realisoitumisella voi olla heikentäviä vaikutuksia kunnan muuhun palvelutuotantoon ja tehtävien hoitoon.

Toinen merkittävä taloudellinen riski on kunnan asukasluvun negatiivinen kehitys. Kunnassa on tehty merkittäviä investointeja ja osittain niiden avulla toivottua kasvua ei ole vielä syntynyt. Nyt kunnan taloussuunnittelu nojaa vahvasti oletukseen, että kunnan asukasluku lähtee edellisvuosia ripeämpään kasvuun. Asukasluvun negatiivisen kehityksen riskin realisoitumiseen on varauduttava suunnittelemalla kunnan taloutta ja toimintaa niin, että ne tosiasiallisesti sopeutetaan väkiluvun kehitykseen.

Kansan- ja valtiontalouden kehitys ja muutokset asettavat kunnalle aina riskejä. Vaikka kansantalouden kehitys suunta näyttää tällä hetkellä hyvältä on kunnan aina huomioitava toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset ja varauduttava niiden taloudellisiin ja toiminnallisiin riskivaikutuksiin. Riskiä pystytään pienentämään huomioimalla kaikessa suunnittelussa laajempi toimintaympäristö. Erityisen suuren haasteen ja riskin tällä hetkellä kunnalle

asetta sote- ja maakuntauudistus. Epätietoisuus uudistuksen toteutumisesta ja aikataulusta asettaa erityisiä haasteita talouden suunnittelulle. Kunta ei voi ryhtyä tekemään rakenteellisia uudistuksia organisaatiossa ennakoiden ennen kuin uudistukseen liittyvä lainsäädäntö on hyväksytty ja lopullinen aikataulu tiedossa. Taloutta joudutaan suunnittelemaan kahden eri tulevaisuuskuvan mukaisesti, joiden lopputulemat kunnan näkökulmasta ovat hyvin poikkeavat.

Koko kunnassa ja myös kunnanhallituksen toimialalla on myös merkittäviä henkilöstöön liittyviä riskejä. Sekä sisäisen että ulkoisen valvonnan osalta on myös aikaisemmin nostettu esille avainhenkilöriskejä, jotka ovat pienessä kuntaorganisaatiossa kiistattomat, mutta erittäin vaikeat neutraloida. Monet kunnan toiminnot ovat yhden avainhenkilön tehtävien ja tietotaidon varassa, mikä tekee organisaation toiminnan tietyiltä osin erityisen haavoittuvaiseksi esimerkiksi pitkien sairastapausten tai tapaturmien kohdalla. Lisäksi osalle henkilöistä kasaantuu useita rooleja, mikä asettaa talouden ja toiminnan valvonnalle haasteen huolehtia aseman väärinkäytösten ehkäisemisestä. Keskushallinnossa erityisen haavoittuvia toimintoja ovat kirjanpito- ja talouspalvelut sekä it-palvelut.

Kunta- ja viranomaistyönkin siirtyessä entistä enemmän digitaaliseen muotoon korostuvat tietojärjestelmä- ja tietosuojariskit entistä enemmän. Tietojärjestelmien haavoittuvuus liittyy osaltaan avainhenkilöriskeihin, mutta osittain myös järjestelmätoimittajien toimintavarmuuteen ja huoltovarmuuteen. Riskiä voidaan osin hallita valitsemalla luotettavaksi tunnettuja järjestelmätoimittajia. Digitaalisessa maailmassa merkittävämmäksi kasvavat tietosuojariskit. Kunnassa käsitellään muun muassa monia henkilötietoja ja muita salassa pidettäviä tietoja digitaalisessa muodossa, minkä vuoksi tietosuojasta huolehtiminen on erittäin tärkeää. EU:n tietosuoja-asetuksen määräykset ja niiden toimeenpano auttavat hallitsemaan riskiä, mutta riskin realisoidumisen välttämiseksi on tehtävät jatkuvasti töitä. Tietosuojariski tulee muistaa huomioida myös muualla kuin sähköisissä ympäristöissä. Perinteiset paperiaristot ja työhuonesäilytyksessä oleva asiakirjat sisältävät yhtä lailla salassa pidettävää tietoa.

Oman riskinsä aiheuttaa myös päätöksenteko ja siihen liittyvät prosessit. Kunnan toiminnan tulee noudattaa valtuuston hyväksymää strategiaa, hallintosääntöä, talousarviota ja muita määräyksiä. Muiden päätösten tulisi aina toteuttaa valtuuston antamia suuntaviivoja.

Päätöksentekoon liittyy esimerkiksi seuraavia tilanteita:

- Päätöksenteko varmuuden vallitessa. Oletetaan, että käytettävissä on kaikki päätöksenteon kannalta oleellinen tieto. Lisäksi päätöksenteon päämäärä on selvä ja pysyvä. Yksi vaihtoehtoista on optimaalinen ja se valitaan.
- Päätöksenteko riskin vallitessa. Lopputuloksesta ei ole varmuutta. Käytettävissä on kuitenkin objektiivisesti todennettavia todennäköisyyksiä eri lopputuloksille.
- Päätöksenteko epävarmuuden vallitessa. Tiedetään, että on vaihtoehtoisia toimintatapoja, ja toimilla eri seurauksia. Seurausten todennäköisyyttä ei tarkalleen tiedetä.
- Päätöksenteko tietämättömyyden vallitessa. Ei tunneta kaikkia relevantteja vaihtoehtoja, eikä vaihtoehtojen mahdollisia seurauksia.
- Päätöksenteko sosiaalisessa tilanteessa, jossa osapuolten päätökset vaikuttavat toisiinsa.

Rationaalinen päätöksenteko perustuu tulevaisuudennäkymien muodostamiseen ja vertailuun. Päätöksiä valmisteltaessa pohditaan, millaisia päätösvaihtoehtoja on olemassa ja minkälaisia vaikutuksia päätöksillä on (esim.

taloudellisten vaikutusten arviointi, yritysvaikutusten arviointi, lapsivaikutusten arviointi, ympäristövaikutusten arviointi jne.) Parhaana päätöksenä pidetään sitä, joka johtaa mahdollisimman positiiviseen lopputulokseen. Kunnan toiminta edellyttää käsitystä toimintaympäristön tulevista tapahtumista sekä ajantasaista tietoa taloudesta.

Päätöksenteossa keskeiseksi ongelmaksi muodostuu usein käytettävissä olevien arvioiden, laskelmien ja ennusteiden luotettavuus. Ennusteisiin liittyvää epävarmuutta pidetäänkin joskus syynä välttää asioihin puuttumista tai siirtää seurauksiltaan epävarmoja toimenpiteitä myöhemmäksi. Yksi vaihtoehto on odottaa ja katsoa sekä kerätä uutta tietoa.

Päätöksenteko vaatii sekä kovaa että pehmeää informaatiota. Päätöksentekijällä on käytettävissään kunnan kova tieto, mutta henkilöllä, joka kokoaa yhteen eri vaihtoehtoja, ei ole pääsyä päätöksentekijän omaamaan pehmeään informaatioon (intuitioon ja tunteeseen). Päätöksentekijällä tulee olla kiinteä suhde kunnan eri toimintoihin sekä ympäröivään ympäristöön, jota pidetään yllä jatkuvalla dialogilla.

Useimmissa tilanteissa päätöksiä ei voida tehdä täydellisen varmuuden vallitessa ja siitä syystä päätökseen liittyy riskiä. Riskipäätöksissä tiedetään vain lopputuloksen todennäköisyys, mutta kaikkia tilanteeseen vaikuttavia tekijöitä ei tiedetä.

8 Perusturvalautakunta

Perusturvalautakunta vastaa laissa säädettyjen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä, seuraamisesta ja kehittämisestä. Perusturvalautakunta huolehtii sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteensovittamisesta ja toimialansa tarkoituksenmukaisen palvelurakenteen seuraamisesta.

Perusturvalautakunnan alaisuudessa toimii perusturvan toimiala jakautuen edelleen palvelualueiksi, joita ovat

- Lasten ja perheiden palvelut
- Työikäisten palvelut
- Vanhusten ja vammaisten palvelut
- Terveyspalvelut

8.1 Talous

TALOUS			
Ulkoinen 2019			
	2017	TA 2018	TA 2019
SOSIAALITOIMISTO			
TOIMINTATUOTOT	8 658	2 400	57 526
TOIMINTAKULUT	-93 371	-101 898	-178 929
TOIMINTAKATE	-84 713	-99 498	-121 403
LASTENSUOJELU			
TOIMINTAKULUT	-133 168	-120 577	-173 986
TOIMINTAKATE	-133 168	-120 577	-173 986
MUUT LASTEN JA PERHEIDEN PALVELUT			
TOIMINTATUOTOT	35 923	28 680	28 000
TOIMINTAKULUT	-247 623	-250 800	-288 036
TOIMINTAKATE	-211 700	-222 120	-260 036
VANHUSHUOLTO			
TOIMINTATUOTOT	480 987	262 288	135 000
TOIMINTAKULUT	-2 303 187	-2 088 889	-1 946 213
TOIMINTAKATE	-1 822 200	-1 826 601	-1 811 213
KEHITYSVAMMAHUOLTO			
TOIMINTATUOTOT	10 460	7 500	8 500
TOIMINTAKULUT	-294 948	-245 679	-352 821
TOIMINTAKATE	-284 488	-238 179	-344 321
MUUT VANHUSTEN JA VAMM.PALVELUT			
TOIMINTATUOTOT	16 162	17 340	30 200
TOIMINTAKULUT	-333 159	-256 089	-382 193

TOIMINTAKATE	-316 997	-238 749	-351 993
PÄIHDEHUOLTO			
TOIMINTAKULUT	-6 611	-6 300	-6 810
TOIMINTAKATE	-6 611	-6 300	-6 810
TERVEYDENHUOLTO			
TOIMINTAKULUT	-4 504 070	-4 491 685	-4 560 239
TOIMINTAKATE	-4 504 070	-4 491 685	-4 560 239
MUU SOSIAALI-JA TERVEYSTOIMI			
TOIMINTATUOTOT	21 020	22 800	16 595
TOIMINTAKULUT	-172 046	-147 256	-188 575
TOIMINTAKATE	-151 027	-124 456	-171 980
Valtuuston sitova taso			
PERUSTURVALAUTAKUNTA			
Ulkoinen sisäinen 2019			
	2017	TA 2018	TA 2019
Myyntituotot	52 356	13 558	75 726
Maksutuotot	411 644	262 750	148 500
Tuet ja avustukset	101 069	58 700	51 595
Muut toimintatuotot	8 140	6 000	
TOIMINTATUOTOT	573 209	341 008	275 821
Henkilöstökulut	-2 567 537	-1 709 762	1 183 467
Palvelujen ostot	-5 265 124	-5 020 551	-5 410 316
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-119 693	-89 805	-73 020
Avustukset	-265 900	-912 491	-1 452 674
Muut toimintakulut	-398 090	-205 719	-113 116
TOIMINTAKULUT	-8 616 344	-7 938 328	-8 232 593
TOIMINTAKATE	-8 043 135	-7 597 320	-7 956 772
Rahoitustuotot ja -kulut	-156		
VUOSIKATE	-8 043 291	-7 597 320	-7 956 772
Poistot ja arvonalentumiset	-4 950	-4 561	-1 607
TILIKAUDEN TULOS	-8 048 241	-7 601 881	-7 958 379

Kunnan toiminnan yksi keskeinen tavoite on varmistaa kuntalaisten hyvinvointia turvaavat asuinolosuhteet ja palvelut. Sekä kuntalaki että terveydenhuoltolaki velvoittavat kuntaa huolehtimaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Kunta laatii laajan hyvinvointikertomuksen kerran valtuustokaudessa ja siihen sisältyvät eri toimialojen hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja toiminta.

Keväällä 2018 toteutettiin vanhuspalveluissa merkittävä rakennemuutos, kun ikäihmisten laitoshoidosta luovuttiin ja Espero Care Oy rakensi kuntaan uuden 45- paikkaisen Hoivakoti Soivakan. Samalla otettiin käyttöön tehostetun palveluasumisen palveluseteli. Osa entisen palvelukeskuksen asukkaista siirtyi Soivakkaan ja osa

muihin palvelukoteihin. Hoivakoti Soivakka järjestää myös lyhytaikaista palveluasumista (intervallijaksoja). Palvelusetelillä voi valita muunkin palvelukodin kuin Soivakan.

Muutoksen yhteydessä entisen palvelukeskuksen henkilökunta irtisanottiin yt- neuvottelujen jälkeen. Talousarviovarauksessa ympärivuorokautisen hoidon kustannuksina ovat jatkossa palvelusetelikustannukset sekä hoitotarvikekulut (vaippakustannukset).

Uutena toimintamuotona aloitetaan kokeiluna päivätoiminta kotihoidon asiakkaille ja/tai omaishoidettaville Hoivakoti Soivakassa. Päivätoiminta kohdennetaan 2-5 asiakkaalle yhtenä päivänä viikossa. Kävijöille laaditaan henkilökohtaiset tavoitteet. Maksut määritellään palvelupakettina.

Sosiaalihuolto on siirtymässä Kanta- järjestelmään lähivuosina, aikataulua ei vielä ole määritetty. Eri kuntien osalta siirtymistä aletaan valmistella maakunnallisesti vuoden 2019 aikana. Maakunnan kunnissa on käytössä eri tietojärjestelmiä ja tämä on huomioitava valmistelutyössä. Tulevaisuudessa käytössä tulee olemaan maakunnallisesti yksi ainoa tietojärjestelmä, joka kattaa sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon tietokannat. Sairaanhoidopiirin kilpailutus etenee maakunnallisen tietojärjestelmän osalta.

Valmistelutyöstä aiheutuu kunnille kustannuksia, joiden määrä ei tässä vaiheessa ole vielä tiedossa.

8.2 Palvelujen järjestäminen

Lasten- ja perheiden palvelut

Palveluihin kuuluvat lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö, lastensuojelu, sosiaalityö, lapsioikeudelliset palvelut (lastenvalvoja) sekä kuraattoripalvelut. Palveluja järjestetään moniammatillisessa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Lastensuojelun palveluita ostetaan ulkopuolisilta palveluntuottajilta (mm. ammatillinen tukihenkilötyö, intensiivinen perhetyö, sijoitukset ammatillisiin perhekoteihin/ nuorisokoteihin).

Lasten ja perheiden palveluissa painotetaan ennaltaehkäisevien palvelujen ja varhaisen tuen järjestämistä oikea-aikaisesti sekä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Pää tavoitteena on lapsiperheiden hyvinvoinnin lisääntyminen kunnassa.

Lasten ja perheiden palvelut eivät aina vaadi lastensuojelun asiakkuutta. Lasten kasvua, kehitystä ja perheiden hyvinvointia edistetään sosiaalihuoltolain mukaisilla tukitoimilla (mm. lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö, tukihenkilöt, tukiperheet).

Lapsiperheiden kotipalvelua on mahdollista hankkia palvelusetelillä kunnan hyväksymiltä palveluntuottajilta.

Lasten ja perheiden muita palveluja ovat muun muassa sosiaalityö, perheneuvolan, koulukuraattorin ja koulu-psykologin palvelut sekä kriisikeskus Mobilen ja Perheasiain neuvottelukeskukseen palvelut.

Työikäisten palvelut

Työikäisten palveluilla edistetään kuntalaisten hyvinvointia, vähennetään eriarvoisuutta sekä vahvistetaan yhteiskunnallista osallisuutta.

Aikuissosiaalityön tavoitteena on vahvistaa täysi-ikäisten kuntalaisten toimintakykyä ja elämänlaatua. Aikuissosiaalityössä etsitään yhdessä asiakkaan kanssa keinoja arjessa pärjäämiseen esimerkiksi yhteistyöverkostoja aktivoimalla sekä tukemalla eri tavoin itsenäistä selviytymistä. Osana aikuissosiaalityötä kunta myöntää harkinnan mukaan täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea.

Työllisyyspalvelut on työllisyysneuvonnan tuki- ja asiantuntijaorganisaatio, jonka keskeinen tavoite on heikossa työmarkkina-asemassa olevien nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistäminen tai työllistymisen edistäminen. Työllisyyspalvelut tekevät yhteistyötä kumppaneiden ja hankkeiden kanssa sekä tuottavat palveluja itse.

Työllisyysneuvonnan tavoitteena on kuntalaisten työllistymisen edistäminen. Työllisyyden hoitoon kuuluu vahva yhteys elinkeinoelämään ja alueen yrittäjiin sekä kolmannen sektorin toimijoihin työllisyyden hoitoon liittyvissä asioissa. Kunnan lakisääteisiä työllisyysneuvonnan tehtäviä ovat monialaisen yhteispalvelun toiminta, ikääntyneiden työllistämismallit, kuntouttava työtoiminta sekä työttömien terveyden edistäminen.

Työllisyyspalvelut vastaavat koko Toivakan kunnan työllistämistoiminnasta ja ovat mukana Monialaisessa yhteispalvelussa (TYP) 15 muun keskisuomalaisen kunnan, TE-toimiston ja Kelan kanssa. Monialainen yhteispalvelu jatkuu vuoden 2018 loppuun.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota luottamuksellinen sekä turvallinen aikuiskontakti. Etsivän työn tarkoituksena on ohjata alle 29-vuotiaita nuoria heidän tarvitsemansa tuen piiriin ja ehkäistä syrjäytymistä. Etsivä nuorisotyö tarjoaa ohjausta ja apua arkeen. Nuorelle etsivä työ on vapaaehtoista, luottamuksellista ja maksutonta. Nuorisolaki velvoittaa toisen asteen oppilaitoksia ja puolustusvoimia luovuttamaan nuoren yhteystiedot etsivälle nuorisotyöntekijälle.

Päihdehuolto sisältää avohoidon, laitoshoidon sekä ennaltaehkäisevän päihdetyön. Ennaltaehkäisevää päihdetyötä tehdään osana perusturvan asiakastyötä ja laitoshoidon järjestetään asiakkaan tarpeen mukaan ostopalveluna. Avohoidon palveluita saadaan seututerveyskeskukselta tai eri järjestöiltä (vapaaehtoisuustyö).

Vanhus- ja vammaispalvelut

Ikäihmisille suunnattuja palveluja ovat erilaiset kotona asumista ja hyvinvointia tukevat palvelut: kotihoito ja sen tukipalvelut; ateria-, kauppa-, turva-, kylvetys- ja kuljetuspalvelut, fysioterapeutin ja muistineuvojan palvelut, kuntosalitoiminta, omaishoidontuki sekä ns. hyvinvointikäynnit eli kotikäynnit 78 vuotta täyttävälle ikäihmisille. Päivätoiminta käynnistetään vuoden 2019 alusta.

Vammaisten palveluita järjestetään vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella. Vammaisten palveluihin kuuluvat kuljetuspalvelut, henkilökohtainen apu, palveluasuminen, päivätoiminta, ja taloudelliset tukitoimet.

Kunnassa toimii oma päiväkeskus, jossa järjestetään päivätoimintaa kehitysvammaisille ja mielenterveyskuntoutujille. Osana toimintaa valmistetaan mm. ruoka yhdessä.

Muut palvelut (mm. palveluasuminen) järjestetään pääosin ostopalveluina.

Terveyspalvelut

Terveyspalvelut voidaan jakaa kolmeen osaan: perusterveydenhuoltoon, erikoissairaanhoidon sekä ympäristöterveydenhuoltoon.

Perusterveydenhuolto

Toivakka on siirtänyt perusterveydenhuollon ja siihen kiinteästi liittyvän sosiaalitoimen piiriin kuuluvien palveluiden järjestämisvastuun Keski-Suomen Seutusterveyskeskukselle. Järjestämisvastuuseen kuuluu kuntalaisten tarpeiden ja niitä tyydyttävien palvelujen palvelutason määrittely sekä päätöksenteko siitä, millä palvelurakenteella, kustannus- ja laatutasolla palveluja kuntalaisille tuotetaan ja keiden palvelujen tuottajien toimesta. Seutusterveyskeskuksen perustehtävä on tarjota turvallista, luotettavaa ja osaavaa lähipalvelua asiakkaan parhaaksi. Strategisia tavoitteita ovat

1. Monipuoliset lähipalvelut
2. Sähköisen asioinnin helppous
3. Asiakaslähtöinen yhteistyö
4. Kustannustehokkuus
5. Ajantasainen viestintä

Toivakassa perusterveydenhuollon palvelut (lääkäri, neuvola, suun terveydenhoito, avopalvelut) saadaan Toivakan terveysasemalta.

Erikoissairaanhoido

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tuottaman erikoissairaanhoidon perustehtäväksi on kirjattu kansallisiin ja kansainvälisiin suosituksiin perustavan, luotettavan, turvallisen ja vaikuttavan hoidon tarjoaminen potilaan parhaaksi.

Osa palveluista tuotetaan omana toimintana, osa ostopalveluina muista sairaaloista.

Vuoden 2019 talousarviossa sairaanhoitopiiri on huomionnut volyymin kasvun, arvio n. +2 %. Investoinneissa sairaala Novan vaikutus hoitopalveluiden hintoihin realisoituu pääosin vasta sairaalan valmistuttua. Erikoissairaanhoidon keskittäminen yliopistosairaaloihin lisää kuntien laskutusta joissakin palveluissa.

Erikoissairaanhoidon vuoden 2019 talousarvioesityksessä, jonka Keski-Suomen sairaanhoitopiiri käsittelee 30.11.2018

- arvio laskutuksesta Toivakan osalta on 0,8 % pienempi kuin vuonna 2018
- siirrytään kiinteään laskutukseen aiemman drg-perusteisen laskutuksen sijaan kuntien kanssa käytyjen neuvottelujen perusteella; kunnan väestömäärän perusteella määräytyy 10 % ja edeltävien vuosien palvelujen käytön perusteella 90 %, kalliiden hoitojen tasaus otetaan huomioon koelaskennan mukaisena vuodelta 2018

8.3 Kehittämisen painopisteet

Lasten- ja perheiden palvelut

Maakunnallisen LAPE muutosohjelman tavoite on ollut uudistaa lapsi- ja perhepalveluiden hajanainen palvelujärjestelmä lapsi- ja perhelähtöiseksi kunnan ja maakunnan toimintaympäristöön. Kunnan LAPE-työryhmä on luonut tavoitteet kunnan perhekeskustoiminnalle vuosille 2018 ja 2019. Perhekeskustoiminta tarkoittaa monitoimijaista yhteistyömallia, jossa sovitaan yhteisistä toimintatavoista, joiden mukaan palveluissa edistetään ja seurataan lapsen ja perheen hyvinvointia. Perhekeskustoiminta linkittyy kuntastrategiaan ja hyvinvointikertomukseen.

Erityisenä painopistealueena on varhaisen tuen koordinointi ja tarjoaminen kehitettyjen toimintamallien mukaisesti. Tämä edellyttää riittäviä työntekijäresursseja. Riittäväillä työntekijäresursseilla ja selkeillä tehtäväkuville varmistetaan työn tasainen jakautuminen ja työssä jaksaminen sekä työntekijöiden saatavuus ja pysyvyys. Riittäväillä resursseilla varmistetaan palvelujen tavoitettavuus, laatu ja vaikuttavuus.

Työikäisten palvelut

Työikäisten palveluissa erityisenä painopisteenä on vahvistaa kunnan työllisyydenhoidon palveluita, joilla työsäkäyntivalmiuksia parannetaan ja osallisuutta vahvistetaan.

"Myymäälä by Toivakka" - myymälän toimintaa kehitetään yhdessä eri toimialojen sekä toimijoiden yhteistyönä. Nyt myymälään palkattu henkilö on 4H:n palkkaamana mutta työpanos siirretty myymälään. Myymälässä "työs-kentelee" myös kuntouttavassa työtoiminnassa olevia työttömiä ihmisiä. Myymälän by Toivakan toimintaa kehitetään yhdessä Taitavat Kädet - kuntouttavan työtoiminnan ryhmän kanssa. Tällä hetkellä ryhmää vetää yksi palkkatuettu työntekijä jonka työsuhde päättyy helmikuussa 2019. Työntekijän osa työajasta on myyty Laukaan kunnalle. Jatkossa yksi henkilö vetää sekä naisten kuntouttavan työtoiminnan ryhmän, että vastaa myymälän toiminnasta. Tähän palkataan palkkatuella yksi henkilö vuodeksi 2019.

Työllisyysyksikkö vastaa kunnan tukityöllistämisestä, työkokeilusta, palveluohjauksesta, kuntouttavasta työtoiminnasta, ura- ja opinto-ohjauksesta. Palveluohjausta tarjotaan erityistä ja usein moniammatillista tukea toimintakyvyn selvittelyyn, sekä kuntouttavaa työtoimintaa.

Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään pääosin ryhmämuotoisena, niin naisille kuin miehille. Naisilla (Taitavat kädet) on hyvät ja toimivat tilat vanhalla virastolla. Ryhmä toimii ohjaajan ohjaamana kahtena päivänä viikossa. Naisten ryhmässä tehdään tuotteita kunnan ja 4H:n yhteiseen myymälään. Miesten ryhmä kokoontuu kerran viikossa ja sisältöinä ovat olleet erilaiset kunnalle tehtävät työt (esim. päiväkeskuksen pihalle kasvilavat ja roskakatos, urheilukentän laavulle puuliiteri). Tulevaisuudessa selvitetään ostopalvelun mahdollisuutta kuntouttavan työtoimintaan erityisesti miesten kohdalla, sillä kunnalla ei ole tarjolla tarkoituksenmukaisia työtiloja, laitteita ja koneita. Kuntouttava työtoiminnan päiviä on keskimäärin yli 80pv /kk (tavoitetaso 70pv/kk).

Työttömyyden perusongelma on työpaikkojen liian vähäinen määrä, joten työllisyyspalvelut kehittää yhteistyötä erityisesti pk- ja mikroyritysten suuntaan ns. piilotyöpaikkojen, palkkatuettujen ja työkokeilupaikkojen löytämiseksi. Työllisyyspalvelujen palveluja kehitetään ja uudistetaan lainsäädännön mukaan.

Yhtenä kehittämistavoitteena on selvittää työllistämisen kuntalisää. Kuntalisä myönnetään kunnan asettamien kriteerien ja vuosittain talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa.

Työikäisten omaehtoinen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tukeminen

Työkyvyn selvittelyt tehdään moniammatillisesti seututerveyskeskuksen ja kunnan asiantuntijoiden kanssa. Yhteistyö on toiminut saumattomasti ja sitä kehitellään edelleen enemmän asiakkaita palvelevaksi toiminnaksi. Työttömien terveystarkastukset toteutuvat joustavasti ja nopeasti, mikä jouduttaa työkyvynarviointi prosessin etenemistä. Seututerveysaseman ja kunnan yhteinen elämäntapamuutokseen tähtäävä ryhmä, aivoterveiden edistäminen käynnistyi suunnitellusti lokakuussa 2018 jatkuen vuonna 2019.

Vanhusten ja vammaisten palvelut

Vanhuspalveluissa kehittämisen painopisteinä ovat asiakasohjaus, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä omaishoitajuuden tukeminen.

Asiakasohjauksella tavoitteena on helpottaa ikäihmisten ja omaishoitajien arkea tarjoamalla palveluihin ja etuisuuksiin liittyvää ohjausta, neuvontaa, tukea ja koordinoitua sekä auttaa ennakoimaan ikääntymiseen liittyviä elämänmuutoksia. Asiakasohjauksella pyritään löytämään asiakkaiden tarpeisiin vastaavia ratkaisuja.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä ennaltaehkäisevään neuvontaan tähtäävää toimintaa sisältyy asiakasohjauksen lisäksi moniin kunnan tarjoamiin ikäihmisten palveluihin, kuten hyvinvointikäynteihin, kuntosalitoimintaan, fysioterapeutin ja muistineuvojan palveluihin, viriketoimintaan ja muihin ryhmätoimintoihin. Myös kotihoidolla on tärkeä rooli ennaltaehkäisevänä palvelumuotona.

Omaishoitajuutta tuetaan mm. yhteydenpidolla, tiedottamisella ja palveluiden avulla. Tavoitteena on tarjota omaishoidettaville päivätoimintaa sekä mahdollisuuksien mukaan vaihtoehtoisia, yksilölliset tarpeet huomioivia järjestelyjä omaishoitajien vapaapäivien ajaksi.

Vammaisten palveluissa kehittämisen kohteena on palveluiden koordinointi ja palveluprosessien selkiyttäminen. Kehitysvammaisten kuntalaisten terveyden edistämiseen kehitellään vahvempaa yhteistyötä terveyden - ja hammashoidon osalta.

8.4 Toimialan tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan

Työllisyyspalvelu

Strateginen linjaus	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittarit	Tavoitetaso
	Työllisydenhoitoon kehitettyjen toimenpiteiden juurruttaminen ja kehittäminen	Työttömien työnhakijoiden määrä	alle 10%
		Työmarkkinatuen kuntasuus	alle 100 000 € /vuosi
	Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään ryhmämuotoisena sekä naisille että miehille	Kuntouttavan työtoiminnan järjestetyt toimintapäivät	vähintään 70pv / kk
		Miesten kuntouttavan ryhmän toiminnan jatko mahdollistetaan	Tilakysymys ratkaistu

Ylivertaista yhteisöllisyyttä		Työllistämisen kuntalisän käyttöönoton selvittäminen	Kuntalisän käyttöönotto viimeistään v.2020
-------------------------------	--	--	--

Vanhusten ja vammaisten palvelut

Strateginen linjaus	Toiminnallinen tavoite	Keino/indikaattori	Tavoitetaso
Ylivertaista yhteisöllisyyttä	"Ikäystävällinen kunta" Hyvinvointia ja tukea ikäihmisen ja omaishoitajan arkeen	Hyvinvointikäynnit 78 vuotta täyttävälle henkilölle	Tehdään kaikille halua-ville
		Päivätoiminta ja mahdolliset vaihtoehdot palvelumuodot omaishoitajuuden tukemiseksi	Päivätoiminta käynnistynyt, eri vaihtoehtoja omaishoitajan lomajärjestelyissä
	Vammaispalveluiden koordinointi ja palveluprosessien selkiyttäminen	Asiakasohjaus, neuvonta, tuki, tiedottaminen	Palveluohjausta toteutetaan yhteistyössä lähikuntien ja seututerveyskeskuksen kanssa
		Työntekijäresurssin varmistaminen Vammaispalveluprosessin selkiyttäminen	Riittävät resurssit ovat käytössä

Lasten ja perheiden palvelut

Strateginen linjaus	Toiminnallinen tavoite	Keino/indikaattori	Tavoitetaso
Palveleva Toivakka	Lasten ja perheiden palveluprosessien kehittäminen lasten ja perheiden eduksi	Palveluprosessit ja toimintamallit luodaan vastaamaan kunnassa esiintyvää tarvetta	Työskentelymallit ovat käytössä
		Eri toimijoiden tiivis yhteistyö ja tiedonkulun vahvistaminen	Perhekeskus- toiminta on vakiintunut kunnassa
		Lapsiperhepalvelujen työnjaon selkiyttäminen ja säännöllinen vaikuttavuuden arviointi eri menetelmillä	Työnjaot ovat selkeät ja vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti

8.5 Riskit

Strategiset riskit

Maakunta- ja sote-valmistelu sisältävät useita riskejä. Uudistuksen siirtyminen tuo epävarmuutta kuntata-
solle, kun kehittämistyötä ei voida tehdä tarpeellisessa laajuudessa. Päätösten vaikutuksia ei pystytä
riittävästi arvioimaan ennakoon. Lainsäädännölliset tai muut muutokset esim. kesken talousarviovuoden
vaikeuttavat toiminnan suunnittelua.

Taloudelliset riskit

Lainsäädännölliset muutokset aiheuttavat ennakoimattomia muutoksia kuntataloudessa. Sosiaali- ja ter-
veyspalveluissa tapahtuu muutoksia myös kuntalaisten palvelutarpeiden vaihdellessa. Nämä saattavat
aiheuttaa suuria vaihteluita talouden toteutumassa.

Operatiiviset riskit

Perusturvan toimialalla keskeisin riski on tällä hetkellä ammattitaitoisen henkilöstön saamisessa ja pysy-
vyydessä. Työntekijämäärät ovat pieniä suhteessa palveluiden tarpeeseen ja yhdellä työntekijällä saat-
taa olla usein hyvinkin laaja työnkuva. Tämä aiheuttaa suurta työnkuormitusta ja on suorassa suhteessa
henkilöstön työssä jaksamiseen. Työnantajan kannalta on hyvin tärkeää huolehtia työntekijöiden työ-
säjaksamisesta ja liiallisen työkuorman vähentämisestä. Liian suuri kuormittavuus lisää työntekijöiden
vaihtuvuutta merkittävästi.

Sisäinen valvonta

Sisäisellä valvonnalla varmistetaan toimintojen tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta, talou-
dellisen raportoinnin luotettavuutta ja lakien ja säädösten noudattamista.

Riittävällä henkilöstömäärällä voidaan varmistaa työn asianmukainen sujuminen, luotettavuus ja työn laa-
dukkuus sekä ammattitaitoisen henkilöstön saaminen ja pysyvyys.

9 Sivistyslautakunta

Sivistystoimen tehtävänä on muodostaa varhaiskasvatus-, esi- ja perusopetus-, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajan sekä yleissivistävän koulutuksen palveluista kokonaisuus, joka tehokkaasti ja taloudellisesti edistää kuntalaisten koulutustarpeita, sekä henkisen ja fyysisen kehittämisen tarpeita.

9.1 Talous

TALOUS			
Ulkoinen 2019			
	2017	TA 2018	TA 2019
SIVISTYSTOIMI			
<i>TOIMINTAKULUT</i>	-57 260	-62 192,00	-44 373,00
TOIMINTAKATE	-57 260	-62 192,00	-44 373,00
PERUSOPETUS			
<i>TOIMINTATUOTOT</i>	377 378	375 905,00	354 670,00
<i>TOIMINTAKULUT</i>	-2 304 094	-2 394 766,00	-2 589 357,00
TOIMINTAKATE	-1 926 716	-2 018 861,00	-2 234 687,00
ESIOPETUS			
<i>TOIMINTATUOTOT</i>	12 030	8 018,00	15 890,00
<i>TOIMINTAKULUT</i>	-222 319	-244 254,00	-232 133,00
TOIMINTAKATE	-210 289	-236 236,00	-216 243,00
YLEISSIVISTÄVÄ KOULUTUS			
<i>TOIMINTAKULUT</i>	-66 618	-73 966,00	-80 063,00
TOIMINTAKATE	-66 618	-73 966,00	-80 063,00
KULTTUURITOIMI			
<i>TOIMINTATUOTOT</i>	1 656	1 350,00	1 350,00
<i>TOIMINTAKULUT</i>	-121 262	-152 274,00	-137 700,00
TOIMINTAKATE	-119 607	-150 924,00	-136 350,00
VAPAA-AIKATOIMI			
<i>TOIMINTATUOTOT</i>	50 677	38 000,00	27 500,00
<i>TOIMINTAKULUT</i>	-250 408	-248 824,00	-283 068,00
TOIMINTAKATE	-199 731	-210 824,00	-255 568,00
LASTEN PÄIVÄHOITO			
<i>TOIMINTATUOTOT</i>	114 220	89 550,00	75 690,00
<i>TOIMINTAKULUT</i>	-978 885	-947 509,00	-955 901,00
TOIMINTAKATE	-864 665	-857 959,00	-880 211,00
Valtuuston sitova taso			

SIVISTYSLAUTAKUNTA			
Ulkoinen sisäinen 2019			
	2017	TA 2018	TA 2019
Myyntituotot	384 327	380 873	375 100
Maksutuotot	114 442	109 500	79 700
Tuet ja avustukset	56 541	21 750	20 300
Muut toimintatuotot	650	700	
TOIMINTATUOTOT	555 961	512 823	475 100
Henkilöstökulut	-2 646 643	-2 805 489	2 782 384
Palvelujen ostot	-1 264 659	-1 256 683	-1 407 467
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-206 413	-204 875	-226 903
Avustukset	-362 550	-326 000	-289 500
Muut toimintakulut	-823 748	-892 036	-1 053 615
TOIMINTAKULUT	-5 304 012	-5 485 083	-5 759 869
TOIMINTAKATE	-4 748 052	-4 972 260	-5 284 769
Suunnitelman mukaiset poist	-44 322	-67 866	-147 449
TILIKAUDEN TULOS	-4 792 374	-5 040 126	-5 432 218

Kunnanhallituksen antama sivistystoimen ulkoinen talousarvioraami on -3 718 000 €. Ulkoisessa talousarvioraamissa toimintatuotot on arvioitu 574 000 € suuruisiksi ja toimintakulut 4 292 500 € suuruisiksi. Sivistystoimen talousarvioesitys vuodelle 2019 on suuruudeltaan 3 847 495 €. Talousarvioesityksessä toimintatuottoja on 475 100 € ja toimintakuluja 4 322 595 €.

Sivistystoimen talousarvioesityksessä v. 2019 toimintakulut ylittävät annetun raamin 30 095 euroa. Arvioidut toimintatuotot ovat n. 100 000 € pienemmät kuin annetussa talousarvioraamissa. Sivistystoimelle annetussa talousarvioraamissa toimintatuottojen oletetaan kasvavan vuoden 2018 toimintatuottoihin verrattuna. Sivistystoimen toimintatuotot kuitenkin kokonaisuudessaan vähenevät vuoden 2018 talousarvioon verrattuna n. 64 000 euroa. Kotikuntakorvaukset vähenevät n. 30 000 euroa, johtuen Kankaisten koulua käyvien ulkopaikkakuntalaisten oppilaiden määrän vähenemisestä. Koululaisten iltapäivätoiminnan hoitopäivämaksut vähenevät 9 000 euroa lapsimäärän vähenemisestä johtuen (10 lasta vähemmän). Varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksut vähenevät n. 25 000 euroa johtuen lapsimäärän vähenemisestä (15 lasta vähemmän) sekä lakisääteisten varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen pienentymisestä (n.20%).

9.2 Palvelujen järjestäminen

Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimenlautakunta päättää vastuualueellaan toiminnassa noudatettavista perusteista ja yleisistä ohjeista, toimialansa kehittämissuunnasta, painopistealueista ja toimintasuunnitelmasta sekä valmistelee ja tekee esityksiä sivistystoimen hoitamiseen tarvittavista määrärahoista. Lautakunta kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukau-

nessa, paitsi kesä- ja heinäkuussa tarvittaessa. Koulukeskuksen rehtori hoitaa oman toimensa ohella sivistystoimenjohtajan tehtävät (10 %) ja koulusihteerin työajasta kuluu noin 35 % sivistystoimen hallinnossa ja 40 % perusopetuksessa työskentelyyn sekä 25 % keskushallinnossa työskentelyyn.

Perusopetus

Toivakassa toimii kaksi perusopetusta antavaa koulua, Kankaisten koulu ja Toivakan koulukeskus. Kankaisten koulu on luokat 0-6 käsittävä koulu ja Toivakan koulukeskus luokat 0-9 käsittävä yhtenäiskoulu. Kankaisten koulun yhteydessä toimii myös päiväkotiryhmä. Uusi koulu-päiväkotirakennus valmistuu vuoden 2018 lopussa. Kunnassa erityisopetusta antavat kolme laaja-alaista erityisopettajaa sekä erityisluokan opettaja YPR-ryhmässä. Mikäli oman kunnan erityisopetuspalvelut eivät riitä, järjestetään erityistä tukea tarvitsevien opetus pääsääntöisesti Jyväskylässä sijaitsevassa valtion erityiskoulussa.

Perusopetuksen oppilasmäärä lisääntyy ennusteiden mukaan vielä lukuvuonna 2019-20. Syksyllä 2019 oppilasmäärä Kankaisilla on esioppilaat mukaan lukien 45 oppilasta. Koulukeskuksessa esioppilaat mukaan lukien on 324 oppilasta. Opetusryhmien määrä pysyy lukuvuoden 2018-19 tasolla. Oppilasennusteen mukainen oppilasmäärä lv. 2020-21 on Kankaisilla esioppilaat mukaan lukien 48 oppilasta, ja koulukeskuksessa esioppilaat mukaan lukien 310 oppilasta. Koulukeskuksen oppilasmäärä alkaa ennusteen mukaan kääntyä tuntuvaan laskuun ja lv. 2021-22 oppilaita olisi 302.

Uudet perusopetuksen opetussuunnitelmat on otettu käyttöön elokuussa 2016 luokilla 1-6. Opetussuunnitelmien käyttöönotto on edennyt vuosiluokittain siten, että elokuussa 2019 uusia opetussuunnitelmia noudatetaan yhdeksänsillä luokilla. Uudistuneiden opetussuunnitelman perusteiden myötä opetuksessa huomioidaan koulujen suunnittelemalla tavalla TVT-taitojen kehittäminen. Tämä edellyttää riittävää taloudellisten resurssien varaamista laitteiden hankintaan, TVT-taitojen koulutukseen ja uudistuvien opetussuunnitelmien koulutukseen.

Esiopetus

Toivakassa esiopetusta järjestetään Toivakan koulukeskuksessa, Kankaisten koululla sekä yksityisessä Päiväkoti Kompassissa neljänä päivänä viikossa.

Koulukeskuksessa kehitetään ja toteutetaan edelleen uuden opetussuunnitelman mukaisia nivelvaiheen pedagogisia yhteistyömuotoja esikoulun, 1.-2.luokkien sekä Päiväkoti Kompassin esioppilaiden kanssa. Kankaisten koulun esioppilaat työskentelevät yhdysluokassa hyödyntäen monialaisia oppimiskokonaisuuksia.

Koulukeskuksen esiopetus toteutetaan lukuvuonna 2018-2019 yhdessä 22 oppilaan ryhmässä. Lukuvuonna 2019-2020 esioppilaiden määrä on ennusteen mukaan 26 lasta. Tällöin suunnitelmana on järjestää koulukeskuksessa esiopetusta yhtenä n. 17 oppilaan ryhmänä. Lisäksi esiopetusta järjestetään ostopalveluna yksityisessä Päiväkoti Kompassissa. Kankaisten koululla on 5 esioppilasta lukuvuonna 2018-2019 ja ennusteen mukaan 7 esioppilasta lukuvuonna 2019-2020.

Oppilasennusteen mukaan lapsimäärä Toivakassa vähenee, ja kirkonkylällä on 19 esioppilasta lv. 2020-2021 ja lv. 2021-2022 esioppilaita on 16. Tämä tarkoittaa sitä, että lukuvuodesta 2020-2021 lähtien kaikki kirkonkylän esioppilaat mahtuvat Koulukeskuksen yhteen esiopetusryhmään eikä ostopalvelua Päiväkoti Kompassista tarvita. Kankaisilla on ennusteen mukaan 7 esioppilasta lv. 2020-2021 ja 4 esioppilasta lv. 2021-2022.

Puulan seutuopisto

Puulan seutuopiston tehtävänä on toteuttaa vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaista koulutustehtävää ja vastata alueellisiin ja paikallisiin sivistystarpeisiin. Puulan seutuopisto järjestää koulutusta, joka painottuu taide- ja taitoaineisiin, terveyttä edistäviin aineisiin sekä tietoyhteiskunnan kansalaisvalmiuksia kehittäviin ja aktiivista kansalaisuutta tukeviin aineisiin. Puulan seutuopistossa järjestetään taiteen perusopetuksen yleisen opetussuunnitelman mukaista tavoitteellista opiskelua taidekoulussa ja musiikkikoulussa.

Kulttuuritoimi

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille tietopalvelua ja tukee kuntalaisten kulttuuri- ja kirjallisuusharrastusta. Kirjasto toimii osana Keski-kirjastot -kirjastoverkkoa ja kehittää toimintojaan yhdessä muiden keskisuomalaisten kirjastojen kanssa. Seutuyhteistyö mahdollistaa asiakkaille kaikkien seutukirjastojen kokoelmien maksuttoman käytön. Oma-toimikirjaston ansiosta aukioloajat ovat laajat. Kulttuuritoimessa painopiste on jo vakiintuneessa hyvässä yhteistyössä Kulttuuriantin kanssa ja sen kautta järjestetyissä tapahtumissa lapsille ja nuorille. Kirjastolla järjestetään mm. näyttelyitä, taidetyöpajoja ja elokuvaesityksiä

Vapaa-aikatoimi

Vapaa-aikatoimi tuottaa ja kehittää eri tahojen kanssa kuntalaisille monipuolisia vapaa-aikapalveluja, jotka tukevat asukkaiden hyvinvointia, kasvua, omaehtoista itsensä kehittämistä ja elämän laadun parantamista. Vapaa-aikapalvelut tukevat myös kolmannen sektorin toimintaa tarjoamalla tiedotusapua, neuvontaa ja resursseja. Vapaa-aikatoimi muodostuu liikunta-, nuoriso ja lasten aamu- ja iltapäiväkerhopalveluista.

Varhaiskasvatus

Lasten varhaiskasvatus sisältää kunnallisen varhaiskasvatuksen, kunnan kustantaman Kelan maksaman lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen sekä yksityisen hoidon palvelusetelin. Kunnallista varhaiskasvatusta toteutetaan päiväkotitouhuvakassa, uudessa koulu-päiväkotikiinteistössä Kankaisilla, koulukeskuksen esiopetustiloissa ja perhepäivähoitona hoitajan kotona. Lisäksi varhaiskasvatusta järjestetään seudullisesti Jyvässeudun päivähoitoverkostokuntien ja tarvittaessa muidenkin lähikuntien palveluissa. Toivakassa ei ole rajattu varhaiskasvatusoikeutta, vaan kaikki hakijat saavat varhaiskasvatuspaikan tarpeen mukaan.

9.3 Kehittämisen painopisteet

Sivistystoimen merkittävimpänä painopistealueena vuonna 2019 on uuden koulu-päiväkotiyksikön toiminnan käynnistäminen ja kehittäminen Kankaisilla.

Esi- ja perusopetuksessa on vuonna 2019 painopistealueena koko kouluyhteisön osallisuuden ja kohtaamisen lisääminen koulun arjessa. Kasvatustyössä on vahvasti mukana yhteisöllisyyden edistäminen ja kehittäminen. Liikkuva koulu –hanke mahdollistaa oppilaiden liikunnan lisäämisen koulupäivän aikana. Koulun tukitoimilla ja oppilaiden ohjauksella varmistetaan, että kaikki perusopetuksen päättävät saavat päättötodistuksen ja jatko-opintopaikan.

Varhaiskasvatuksessa juurrutetaan ja laajennetaan avoimia varhaiskasvatuspalveluja, kuten kerhotoimintaa Kankaisille.

Kirjaston, koulujen ja varhaiskasvatuksen yhteistyötä syvennetään vuoden 2019 aikana. Palvelujen saavutettavuutta parannetaan tarjoamalla kirjasto-opetusta Kankaisilla ja kuljettamalla Kankaisten oppilaita kirjastoon.

Vapaa-aikatoimen keskeinen tavoite on saada kolmannen sektorin toimijat tiiviimpään yhteistyöhön liikunta- ja nuorisotoimen kanssa.

9.4 Toimialan tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan

Toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet kootaan taulukkoon, joka ilmentää samalla niiden yhteyden kuntastrategiaan:

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittarit/indikaattorit	Tavoitetaso
Ylivertaista yhteisöllisyyttä Täyden palvelun Toivakka	Avoimen varhaiskasvatuspalvelun eli maksullisen kerhotoiminnan laajentaminen Kankaisille yhtenä päivänä viikossa syksyllä 2019.	Kävijämäärä / kerho	Halutaan tarjota monipuolisempia palveluja tasapuolisesti kunnan alueella. Saadaan uusia perheitä varhaisvatuksen piiriin, tavoitteena 5 lasta/kerho.
Kaikki	Yhteistoimintasuunnitelman laatiminen yhteistyössä opettajien ja varhaiskasvatushenkilöstön kanssa.	Suunnitelma valmis	Yhteistoimintasuunnitelman valmistuminen vuoden 2019 aikana
Ylivertaista yhteisöllisyyttä	Esi- ja alkuopetuksen yhteistyön ja nivelvaiheen toimintatapojen kehittäminen	Yhteistyöpalaverien määrä / vuosi Teemapäivien määrä / vuosi	Yksilöllisten oppimisvalmiuksien huomioiminen
Ylivertaista yhteisöllisyyttä	Jokainen peruskoulun päättävä oppilas saa päättötodistuksen ja jatko-opintopaikan	Kuinka monta prosenttia saa päättötodistuksen ja jatko-opintopaikan	Yksikään peruskoulunsa päättävä oppilas ei syrjäydy opintojen nivelvaiheessa
Ylivertaista yhteisöllisyyttä	Lisätä oppilaiden liikuntaa koulupäivän aikana	Liikuntatapahtumien määrä / vuosi Välituntiliikunnan toimintamuotojen määrä / vuosi	Saada jokainen oppilas osallistumaan liikuntaan koulupäivän aikana
Ylivertaista yhteisöllisyyttä Täyden palvelun Toivakka	Monilukutaitosuunnitelman jalkauttaminen	Kirjasto-opetusryhmiä / vuosi	Tavoittaa kirjasto-opetukseen seitsemän ikäluokkaa / vuosi

	<i>koulujen, varhaiskasvatuksen ja kirjaston toimintaan.</i>		
<i>Ylivertaista yhteisöllisyyttä</i>	<i>Järjestetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa tapahtumia erikäisille kuntalaisille. Markkinoidaan eri toimijoiden kunnan alueella järjestämiä tapahtumia.</i>	<i>Kävijämäärä / tapahtuma</i>	<i>1000 osallistujaa/vuosi</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Huolehditaan nuorten harrastepalveluiden tarjonnan jatkuvuudesta yhdessä eri järjestöjen kanssa</i>	<i>Kävijämäärä / ryhmä</i>	<i>10 osallistujaa / ryhmä</i>

9.5 Riskit

Kunnan huonon talustilanteen vuoksi peruspalveluja joudutaan supistamaan siten, että palvelut heikkenevät merkittävästi eikä kunnan strategisia tavoitteita pystytä saavuttamaan.

Asiakastarpeet arvioitu väärin, jolloin suunniteltu avoin kerhotoiminta, nuorille suunnatut harrasteet eivätkä muut tapahtumat toteudu tai kävijämäärä jää odotettua pienemmäksi.

Eri tehtäväalueiden yhteiset suunnitelmat tai yhteistyöpalaverit eivät toteudu, mikäli yhteistä aikaa ei löydy henkilöstöresurssien vähyyden vuoksi.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen vaarantuu avainhenkilöiden pitkien poissaolojen vuoksi.

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan tarkoituksena sivistystoimessa on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säädöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimialajohtaja ja vastuualueiden esimiehet sivistystoimessa huolehtivat siitä, että oman toimialan ja vastuualueen menot suoritetaan sekä tulot peritään oikeamääräisinä ajallaan ja että niiltä osin sisäinen valvonta on riittävää.

Sivistystoimessa pidetään säännöllisesti viranhaltijapalavereita. Palavereissa seurataan yhdessä vastuualueiden esimiesten kanssa toimialojen tavoitteiden, toimintojen ja talouden toteutumista.

Sivistyslautakunnalle viedään sivistystoimen viranhaltijapäätökset säännöllisesti. Toimialajohtaja ja vastuualueiden esimiehet seuraavat ja ohjeistavat alaiensa toimia ja tehtäviä. Seurannalla varmistetaan, että päätöksenteon kaikilla tasoilla noudatetaan lainsäädäntöä, hallintosääntöä ja hankintaohjeita. Työtehtävien järjestelyissä pyritään varmistamaan, että oleellinen tieto on varahenkilöiden saatavilla. Sopimukset kirjataan sähköiseen asiantuntijajärjestelmään.

10 Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan pääasiallisena tarkoituksena on kehittää ja ylläpitää kuntalaisia varten toimiva, viihtyisä, virikkeellinen, taloudellinen ja turvallinen asuin-, työ-, virkistys- ja liikenneympäristö tulevaisuuteen tähtäävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Toiminnassaan teknisen lautakunnan tulee huomioida strategian 2018 - 2021 mukaiset arvot, päämäärät ja valinnat. Strategian neljä keskeisintä ydinkohtaa ovat: ylivertaista yhteisöllisyyttä, Toivakka tuntuu ja tunnetaan, modernia maalaisidylliä ja palvelujen Toivakka. Nämä neljä ydinkohtaa rakentuvat sen ajatuksen ympärille, että Toivakka on avoin ja rohkea, oppiva ja kehittyvä kunta.

Toivakan kunnan Tekninen lautakunta:

1. asettaa teknisen toimen kehittämiseksi tavoitteita ottaen huomioon kuntalaisten odotukset, kunnan sekä lautakunnan toiminta-ajatukset, eri tulosalueiden toiminnalleen asettamat tavoitteet sekä taloudelliset tekijät
2. valmistelee teknistä tointa koskevia asioita eri tulosalueita varten sekä antaa tarvittaessa teknistä tointa koskevaa asiantuntija-apua
3. valmistelee ja tekee esityksiä teknisen toimen hoitamiseen tarvittavista määrärahoista
4. valmistelee ja toimii täytäntöön panevana elimenä kunnan tiehallinnon alalla tielakien mukaisesti Ei enää vuoden 2019 alusta, koska tielaki muuttuu.
5. hoitaa keskitetysti yhteistyötä kunnan teknisen toimen sekä lupa-, rakennus-, ja tieviranomaisien välillä.

Tekniseen lautakuntaan kuuluu seitsemän (7) jäsentä ja jokaiselle on nimetty varajäsen.

Teknisen toimen ratkaisuvallta:

Teknisen lautakunnan päätettäväksi muualla säädettyjen tai määrättyjen asioiden lisäksi noudattaen kuntastrategiaa, taloussuunnitelmaa, talousarviota sekä valtuuston päätöksiä tekninen lautakunta:

1. päättää vastuualueellaan toiminnassa noudatettavista perusteista ja yleisistä ohjeista
2. päättää toimialansa kehittämissuunnasta, painopistealueista ja toimintasuunnitelmista
3. määrätä alaisensa viranhaltijan ratkaisemaan asian, milloin se lain nojalla on lautakunnan määrättävissä
4. hyväksyä tekniset suunnitelmat
5. jakaa yksityisteiden kunnossapidon kunnanavustukset
6. päättää liikuntapaikkojen rakentamisesta
7. päättää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999), vesihuoltolain (119/2001), jätelain (646/2011) sekä jäteasetuksen (179/2012) mukaisista tehtäväalueelleen kuuluvista asioista. (Jätelain ja jäteasetuksen mukaiset asiat ovat siirtymässä Jyväskylän seudun jätelautakunnan alaisiksi toiminnoiksi vuoden 2018 alusta lukien.)

10.1 Talous

TALOUS				
ULKOINEN	2019			
		2017	TA 2018	TA 2019
HALLINTO-JA SUUNNITTELU				
TOIMINTATUOTOT		68		
TOIMINTAKULUT		-113 858	-146 719,00	-125 697,00
TOIMINTAKATE		-113 791	-146 719,00	-125 697,00
YHDYSKUNTASUUNNITTELU				
TOIMINTATUOTOT			1 000,00	5 500,00
TOIMINTAKULUT		-83 242	-38 423,00	-57 515,00
TOIMINTAKATE		-83 242	-37 423,00	-52 015,00
LIIKENNEVÄYLÄT				
TOIMINTAKULUT		-78 170	-78 314,00	-76 274,00
TOIMINTAKATE		-78 170	-78 314,00	-76 274,00
JÄTEHUOLTO				
TOIMINTATUOTOT		101 312		
TOIMINTAKULUT		-75 653	-10 600,00	-5 700,00
PUISTOT JA YLEISET ALUEET				
TOIMINTAKULUT		-3 182	-31 672,00	-21 032,00
TOIMINTAKATE		-3 182	-31 672,00	-21 032,00
TOIMITILAPALVELUT				
TOIMINTATUOTOT		190 319	132 855,00	109 320,00
TOIMINTAKULUT		-513 208	-461 895,00	-334 823,00
TOIMINTAKATE		-322 889	-329 040,00	-225 503,00
MUUT TOIMITILAPALVELUT				
TOIMINTATUOTOT		54 593	51 957,00	44 354,00
TOIMINTAKULUT		-428 158	-459 957,00	-495 003,00
TOIMINTAKATE		-373 565	-408 000,00	-450 649,00
MAA-JA METSÄTILAT				
TOIMINTATUOTOT		569 739	102 750,00	132 750,00
TOIMINTAKULUT		-43 964	-46 030,00	-36 500,00
TOIMINTAKATE		525 775	56 720,00	96 250,00
SISÄINEN PALVELUTOIMINTA				
TOIMINTATUOTOT		188 024	111 400,00	16 100,00
TOIMINTAKULUT		-541 522	-442 097,00	-344 079,00
TOIMINTAKATE		-353 498	-330 697,00	-327 979,00

VESIHUOLTOLAITOS

TOIMINTATUOTOT	403 851	492 230,00	445 000,00
TOIMINTAKULUT	-272 139	-370 637,00	-399 660,00
TOIMINTAKATE	131 712	121 593,00	45 340,00

Valtuuston sitova taso

TEKNINEN LAUTAKUNTA
Ulkoinen sisäinen 2019

	2017	TA 2018	TA 2019
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	1 669 056	1 537 828	1 398 238
Maksutuotot	37 021		
Tuet ja avustukset	37 254	24 557	23 754
Muut toimintatuotot	2 130 936	1 558 730	1 399 848
TOIMINTATUOTOT	3 874 266	3 121 115	2 821 840
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-999 338	-924 908	-958 645
Palvelujen ostot	-984 645	-1 049 394	-956 341
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-682 748	-628 044	-495 245
Avustukset	-38 346	-39 900	-39 000
Muut toimintakulut	-195 748	-182 075	-164 158
TOIMINTAKULUT	-2 900 824	-2 824 321	-2 613 389
TOIMINTAKATE	973 442	296 794	208 451
Rahoitustuotot ja -kulut	-6		
VUOSIKATE	973 437	296 794	208 451
Suunnitelman mukaiset poist	-1 092 754	-766 160	-708 125
Kertaluonteiset poistot	-24 247		
Poistot ja arvonalentumiset	-1 117 001	-766 160	-708 125
TILIKAUDEN TULOS	-143 565	-469 366	-499 674

10.2 Palvelujen järjestäminen

Teknisen toimen perustehtävänä on toteuttaa ja tukea sisäistä ja ulkoista palvelutuotantoa ja vastata oman toimialansa hallinnon, yhdyskuntatekniikan palvelujen, kiinteistötoimen ja vesi- ja viemärlaitoksen toiminnasta.

Tekninen toimi työllistää vuonna 2019 yhteensä 21 henkilöä. Työtehtävät jakaantuvat hallinto- ja toimistotöihin, siivous-/ keittiöpalveluihin, kiinteistönhoitoon ja vesi-/viemärihuoltoon.

Hallinto ja suunnittelu

Teknisen toimen hallinto vastaa sujuvasta päätöksenteosta lautakunta- ja virkamiestasolla kunnan strategioiden, hallintosäännön ja valtakunnallisten määräysten mukaan. Hallinto vastaa teknisen toimen toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä sekä seuraa toiminnan toteutusta ja tuloksia päivittäisellä ja vuositasolla. Hallinnon tehtävänä on myös huolehtia yhteyksistä ja yhteistyöstä muiden hallinnonalojen ja yhteistyötahojen kanssa. Tekniseen hallintoon sisältyy keskeisten toimialojen toimisto- ja hallintotehtävät sekä kunnan maankäytön kehittäminen, kaavoitus, vesihuollon kunnossapidon organisointi, rakennushankkeiden (uudis- ja korjausrakentaminen) yleissuunnittelu, rakennuttaminen ja valvonta.

Tekninen johtaja vastaa teknisestä toimesta ja toimii esittelijänä teknisessä lautakunnassa. Teknisen johtajan vastuista ja tehtävistä on kerrottu enemmän 1.6.2017 voimaantullessa Toivakan kunnan hallintosäännössä.

Hallinnon osalta vuoden 2019 tavoitteena on edelleen kehittää ja yhtenäistää sisäisen valvonnan keinoja, pyrkiä tehostamaan tuotantoa resurssit huomioiden ja kehittää vesihuollon valvonta- ja seurantajärjestelmiä muun verkoston kunnossapidon yhteydessä.

Yhdyskuntasuunnittelu

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että taajama-asutusta ja muuta sellaista aluetta varten, jonka rakentamisen ja muun maankäytön yksityiskohtainen järjestäminen on tarpeellista, on kunnan toimesta, sitä mukaan kuin kehitys vaatii, laadittava asemakaava. Kunnan tulee myös ylläpitää ajantasakaavoja sekä ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi. Kunnan tulee huolehtia lain mukaisesti myös tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla. Ulkopuolista konsulttia tarvitaan mm. suunnittelutehtävissä ja erilaisten selvitysten laadinnassa (esim. luontoselvitykset, tiesuunnitelmat).

Kaavoitukseen liittyvät toimet edellyttävät entistä parempaa luonnon, ympäristön, maiseman, kuntalaisten, eri viranomaisten ja ympäristövaikutusten huomioonottamista.

Kunnassa on tällä hetkellä päivityksen alla kirkonkylän yleiskaava, Havulankankaan asemakaava, Kankainen-Ruuhimäki kyläosayleiskaava, VT4 ja rantaosayleiskaavat itäinen osa-alue 2 ja läntinen 1 ja 2. Em. kaavoista vuoden 2019 aikana on tavoitteena saada valmiiksi kirkonkylän YK ja Itäinen rantaosayleiskaava - alue 2 ja Läntinen rantaosayleiskaava osa 1. Lisäksi kunnassa on tekeillä Piirilän ranta-asemakaava maanomistaja vetoisesti. Kaavoituksen ohella selvitetään muita mahdollisia kunnan kannalta tärkeitä maa-alueita, jotka mahdollisesti vaativat kaavoitusteknisiä toimenpiteitä.

Maankäytöstä ja kaavoituksesta vastaa tekninen johtaja.

Jätehuolto

Toivakan kunnan jätehuollosta on vastannut vuoden 2018 alusta Jyväskylän seudun jätelautakunta. Toivakan kunta on yhtenä osakkaana Mustankorkea Oy:ssä. Kunnan vastuulle jää ainoastaan viranomaisvalvonta jätehuoltomääräysten noudattamisesta.

Yhdyskuntatekniset palvelut (liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet)

Yhdyskuntatekniikan tehtävänä on liikenneväylien liikennöitävyyden varmistaminen, yleisten alueiden hoidon järjestäminen sekä kaatopaikan jälkihoidosta huolehtiminen. Tehtävä toteutetaan oman organisaation sekä julkisten ja yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä.

Kaavateitä, kunnan omistamia liikenneväyliä, puistoja ja ulkoilualueita rakennetaan ja ylläpidetään hyväksytyjen tasovaatimusten pohjalta. Kaavateiden perusparannuksia ja päällystämisiä toteutetaan aluekokonaisuuksina. Tievalaistuslinjoja ylläpidetään kirkonkylän alueella ja haja-asutus alueilla. Ulkoliikuntapaikat rakennetaan ja ylläpidetään hyväksytyjen tasovaatimusten pohjalta.

Keskeisimmät toimenpiteet vuoden 2019 osalta ovat lähinnä kunnossapitoon liittyviä ylläpitokorjauksia ja saavutettu taso pyritään säilyttämään.

Yhdyskuntateknisistä palveluista vastaa kunnallisteknikko. Lisäksi tekninen johtaja toimii tiiviissä yhteistyössä kunnallisteknikon kanssa urakoinnin ja rakennuttamisen osalta.

Toimitilapalvelut (kiinteistöt, siivous-, talonmies- ja ruokahuoltopalvelut)

Toiminta käsittää kunnan omistamien asuinrakennusten, osakehuoneistojen, liike- ja teollisuusrakennusten, sivistystoimen, sosiaalitoimen ja muun hallintotoimen rakennusten ja alueiden hoidon ja kunnossapidon. Lisäksi toimitilapalvelut tuottavat palveluja eri hallintokunnille ruokahuollon ja siivouspalveluiden osalta.

Toimitilapalvelut on suurin teknisen toimen työllistäjä ja siellä työllistyy tällä hetkellä yhteensä 15 henkilöä (ruokahuollossa/-siivouspalveluissa yksitoista (11) hlöä ja kiinteistönhoidossa/kunnossapidossa neljä (4) hlöä). Lisäksi kunta yleensä työllistää näissä yksiköissä 1-3 tukityöllistettyä.

Siivouspalvelut

Siivouspalveluiden tehtävänä on huolehtia tilojen siisteydestä ja turvallisuudesta sekä pintojen kestävydestä. Tehtävä on huolehtia myös tilojen hygieniasta ja sitä kautta turvata terveelliset tilat niiden käyttäjille. Siivousta tehdään tilojen käyttäjien tarpeet ja toiveet huomioiden. Siistittäviä kohteita ovat mm. koulukeskus, C-siipi, Toivakkatalo, kirjasto, Puukkis, nuorisotilat, palotalli, kotisilta, kutomo, kotipalvelun tilat ja varikko.

Toivakan kunnassa on vuonna 2019 kuusi (6) siivoojaa. Neljä (4) siivoojista toimii koulukeskuksessa. Yksi (1) siivooja toimii muissa kunnan kiinteistöissä, kuten Toivakkatalolla ja kirjastolla. Lisäksi yksi (1) siivooja työskentelee marraskuusta 2018 alkaen Kankaisten koululla/päiväkodilla. Siivoustyötä toteutetaan tehdyn mitoituksen mukaisesti.

Kaikki siivoojat ovat koulutukseltaan laitoshuoltajia, ja heidän osaamistaan päivitetään tarpeen mukaan. Siivoojat pyrkivät toimimaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti asiakkaiden tarpeet huomioiden. Kunnan tiukka talous huomioidaan käytännössä mm. tarvike- ja ainehankintojen huolellisena suunnitteluna ja toteutuksena.

Siivoustoimesta tekniselle johtajalle vastaa siivoojien lähiesimies.

Ruokapalvelut

Ruokapalveluissa työskentelee viisi (5) henkilöä, joista yksi (1) on työssä päivittäin Touhuvakassa, yksi (1) aamut keskuskeittiöllä ja päivällä Kankaaisilla, loput kolme (3) keskuskeittiöllä (yksi heistä on ruokapalveluesimies).

Ruokapalvelujen suurin sisäinen asiakas on perusopetus. Ruokapalvelut toteutetaan pääsääntöisesti yhden valmistuskeittiön ja kolmen jakelukeittiön mallilla, mikä takaa jatkuvan toimintavalmiuden. Koulukeskuksen valmistuskeittiö huolehtii kirkonkylän koulukeskuksen, Kankaisten kyläkoulun, päiväkotitouhuvakan ja Ruuhimäen ryhmäpäiväkodin aterioiden valmistuksesta. Koulujen ollessa suljettuna päivähoidon ruokatuotanto siirretään Touhuvakan keittiöön.

Ruuhiryhmän ryhmäpäivähoidon muuttaessa Kankaisten koulun uusiin tiloihin, Kankaisten koulun keittiö/siivoustyöntekijä tarjoilee sekä koulun oppilaille että päivähoidon asiakkaille lounaan ja päivähoidon/ IP-kerhon lapsille välipalan. Toinen työntekijä, joka hallinnollisesti on siivoustyön puolella toimii yhteistyössä ed. mainitun työntekijän kanssa.

Välipalamyynti aloitetaan lokakuun alussa 2018. Toimintaa jatketaan myös vuodelle 2019, mikäli se koetaan kannattavaksi. Tuottoja/kuluja ei v. 2019 budjetoinnissa ole otettu huomioon erikseen, koska oletetaan toiminnan olevan kulutukseltaan/tuloiltaan hyvin pientä.

Ruokahuollosta tekniselle johtajalle vastaa ruokapalveluesimies.

Kiinteistöhoito

Kiinteistöhoitoon tehtävänä on ylläpitää, korjata ja huoltaa kunnan omistamia kiinteistöjä. Ko. tehtäväkenttään kuuluu mm. piha- ja ulkoalueiden hoito, sisätilojen kunnosta huolehtiminen, taloteknisten järjestelmien seuranta ja ylläpito soveltuvilta osin. Kunnan kaavateiden auraus tullaan hoitamaan edelleen 2019 kiinteistöhoitoon ja yksityisen elinkeinon harjoittajan kanssa yhteistyössä.

Kiinteistöhoitossa on kolme (3) varsinaista työntekijää, joista yksi (1) toimii myös lähiesimiestehtävissä vastaten päivittäisen töiden organisoinnista ja talouden seurannasta. Lisäksi kiinteistöhoitossa on yksi (1) kirvesmies, jonka pääasiallisena tehtävänä on korjata kunnan rakennuksia niin sisältä kuin ulkoapäin.

Kaikki neljä (4) työntekijää tekevät myös vesihuollon päivystämistä kukin vuorollaan.

Kiinteistöhoitosta tekniselle johtajalle vastaa kiinteistöhoitoon lähiesimies.

Maa- ja metsätilat

Toivakan kunnalla on omistuksessaan noin 700 ha metsätiloja ja niiden hoidosta ja metsäsuunnittelusta vastaa tällä hetkellä Stora Enso.

Vuonna 2019 pääpaino mh-töissä on ensiharvennusten ennakkoraivauksessa sekä taimikonhoidoissa. Nuoria metsiä pidetään hyvässä kasvukunnossa näillä toimenpiteillä. Ennakkoraivauksia ja nuoren metsän kunnostuksia tehtäen noin 20 ha (kustannus n. 10 000€). Taimikonhoitojen määrä alustavasti noin 25 ha (kustannus n. 13 000€). Tiedossa olevia uudistamistöitä tullaan tekemään noin 4 ha alalle (kustannus n. 6 000€)

Harvennusleimikoita tullaan tekemään 2019 vähintään 25-30 000 euron arvosta. Päätehakkuuleimikoita tehdään, jos ne katsotaan järkeväksi.

Kaavoitettuja vapaita pientalotontteja kunnan alueella on noin 65 kappaletta ja lisäksi haja-asutusalueella kaavoitusta odottaa arvion mukaan noin 20 - 30 rakennuspaikkaa. Lisäksi Viisarimäessä ja Havulankankaalla on yhteensä kuusi (6) kappaletta kunnallistekniikkavalmiudella olevia teollisuustontteja.

Vesi- ja viemärihuoltolaitos

Vesi- ja viemärihuoltolaitoksen tehtävänä on keskitetty talousveden hankinta ja jakelu sekä viemärlaitostoiminta määritetyillä toiminta- ja kehittämisalueilla. Näitä alueita kunnassa on seitsemän (7) kappaletta. Vesihuollon toiminta-alueet on hyväksytty kunnanvaltuustossa vuonna 2017. Lisäksi tehtäviin kuuluu kunnan omistaman vesi- ja viemärihuoltoverkoston ja sen laitteistojen hoitaminen, rakentaminen ja saneeraus. Kunnalla on tällä hetkellä runkovesi- ja viemäriverkostoa n. 165 km. Kunnan asiakkaita vesi- ja viemärihuollon piirissä on vuonna 2019 n. 665 kpl ja liikevaihtoa kertyy n. 460 000 € (alv 0 %). Toiminta-alueiden osalta merkittävämpänä tavoitteena on saada kohtuullisella aikavälillä kaikki keskitettyyn vesihuoltoon kuulumattomat kiinteistöt liittymään siihen mukaan. Vuonna 2017 muuttunut jätevesilaki tiukennuksineen aiheuttaa todennäköisesti sen, että kalliiden korjaus- ja muutostöiden sijaan on tarkoituksenmukaisempaa liittyä kunnan vesihuoltopalveluiden asiakkaaksi, koska vahvistetuilla vesihuollon toiminta-alueilla omat jätevesijärjestelmät vaativat luvan ympäristölautakunnalta. Siirtymäaika loppuu talousarviovuoden loppuun (31.10.2019). Taajama-alueilla asuvilla on ja on ollut velvollisuus liittyä järjestettyyn vesihuoltoon jo ennen tämän uuden lain voimaantuloa.

Vesihuollon taajama-alueen runkoverkko tarvitsee ylläpitoluontoisia korjauksia ja verkoston rakenteen selvityksiä. Korjauksia tehdään 2019 vuonna lähinnä viemärikaivojen ja vanhojen kiinteistövesisulkujen osalta. Mm. vanhojen betonikaivojen kautta pääsee paljon hulevesiä verkostoon, joka aiheuttaa merkittävää ylimääräisen ns. "puhtaan" veden puhdistamista jätevedenpuhdistamolla. Kaivojen vaihdon yhteydessä on järkevää myös vaihtaa kiinteistösulut, mikäli ne ovat huonokuntoisia. Kunnan vesihuoltoon liitettyjen vesiosuuskuntien verkostot ovat vielä verrattain uusia ja niihin ei kohdistu muita kuin huoltokorjauksia vuonna 2019.

Toivakan kunnan vesi- ja viemälaitokseen kuuluu vuonna 2019 kolme (3) vedenottamo, jätevedenpuhdistamo, vesi- ja jätevesipumppaamoja (n. 390 kpl linja- ja pienpumppaamo). Vesihuoltolaitoksella on tarkistettu ympäristölupa vuodelta 2012 ja se uusitaan vuoden 2019 aikana. Vesihuoltolaitos eriytettiin kirjanpidolliseksi taseyksiköksi 1.1.2016 alkaen.

Vesi- ja viemärihuoltolaitoksella työskentelee täysipäiväisesti kaksi (2) henkilöä.

Vesi- ja viemärihuoltolaitoksesta tekniselle johtajalle vastaa kunnallisteknikko.

10.3 Kehittämisen painopisteet

Teknisen toimen osalta keskeisimpiä kehittämisen painopistealueita on lueteltu alle seuraavasti:

Kaavoituksen toteutuminen edistyy suunnitellusti aikataulussa.

Yhdyskuntateknisten palveluiden osalta liikenneväylien ja puisto-/ yleisten alueiden kunto pyritään ylläpitämään jatkossakin riittävällä tasolla. Tielueiden korjaustavoitteista ja kustannuksista pyritään tekemään suunnitelma seuraavalle viidelle vuodelle.

Toimitilapalveluiden kustannustehokkuus ja palvelun laadun ylläpitäminen vähintäänkin saavutetulla tasolla.

Vesi- ja viemärihuollon osalta painopistealueena on jatkossakin puhtaan juomaveden tuottaminen ja toimivan viemäriverkoston järjestäminen kuntalaisille. Vuoden 2019 aikana pyritään uusimaan vuotovesiselvityksen perusteella vanhoja viemärikaivoja ja samassa yhteydessä uusia vanhoja kiinteistövesisulkuja. Koko verkoston kunnan ja toimivuuden selvitystä jatketaan. Tätä tukee mm. uuden ns. kenttätöntekijän palkkaaminen vastaamaan kasvaneisiin velvollisuuksiin.

10.4 Toimialan tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittarit/indikaattorit	Tavoitetaso
<i>Modernia maalaisidylliä</i>	<i>Kaavoituksen eteneminen aikataulussa</i>	<i>Valmistuneet kaavat, myydyt omakotitalo- ja teollisuustontit</i>	<i>2019 rantaosayleiskaavoista itäinen osa 2, läntinen osa 1 ja kirkonkylän yleiskaava valmiiksi</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Tieluokittelun jalostaminen suunnitelmaksi</i>	<i>Korjaussuunnitelma seuraavalle viidelle vuodelle</i>	<i>Valmis dokumentti</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Toimitilapalveluiden palvelutaso</i>	<i>Palaute asiakkaalta</i>	<i>Taso pidetään hyvällä tasolla</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Kiinteistöjen käyttöaste ja talotekninen kunto</i>	<i>Kiinteistöjen käyttöasteet korkealla tasolla. Tilojen käyttöä ennakoidaan ja siihen reagoidaan nopeasti.</i>	<i>Tilat käytössä tai niille on osoitettu suunnitelmallinen käyttötarkoitus.</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Vesihuoltoverkoston kuntokartoitus ja kunnossapitokorjausten aloittaminen</i>	<i>Erilaiset tutkimukset ja suunnitelmat. Kuinka saadaan korjattua vesihuoltoverkkoa suunnitelmien mukaan.</i>	<i>Pystytään takaamaan toivakkalaisille turvallinen ja terveellinen vesihuolto.</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Vesihuollon seurantajärjestelmän kehittäminen ja toimivuuden suunnittelu</i>	<i>Vesihuoltoverkon huoltokirja/digitaalinen kartta käytössä ja sitä käytetään jokapäiväisessä työssä.</i>	<i>Reaaliaikainen seuranta verkostoihin kohdistuvista korjauksista ja huoltotoista.</i>

10.5 Riskit

Vesi- ja viemärihuollossa tapahtuneet merkittävät muutokset huollettavan ja ylläpidettävän verkoston osalta aiheuttavat riskin kustannusten ja toiminnallisten valmiuksien osalta. Mm. olemassa olevan ja ostetun kunnallistekniikan rapautuminen teknisen käyttöiän puitteissa aiheuttaa korvausinvestointien lisääntymistä tulevaisuudessa. Em. korjausinvestoinnit tarvitsevat riittävää rahoitusta. Lisäksi pumppaamoiden ja verkoston määrällisen kasvun myötä henkilöresurssien riittävyys voi aiheuttaa mahdollisesti ongelmatilanteita, joihin kuitenkin on reagoitu henkilöstön lisäämisellä. Näitä riskejä pyritään kuitenkin hallitsemaan edelleen seurantajärjestelmien kehittämisellä ja vesi-/viemäriverkoston kuntoarvioiden teettämisen jatkamisella.

Yhdyskuntatekniikan osalta tiestön kunto ja korjaustarpeen lisääntymisen aiheuttamat kustannukset ovat vesihuoltoverkoston ohella kunnostustarpeen selvitystä vaativia huomioon otettavia riskejä.

Kaavoituksen osalta riskeinä ovat aikataulujen viivästyminen mahdollisten valitusten myötä. Kaavoista tehdyt valitukset, jotka viedään eri oikeusasteisiin saakka voivat aiheuttaa kaavan valmistumiseen jopa kahden vuoden viivästyksen.

Kokonaisuudessaan organisaation osaamisen varmistaminen, tietojen siirtyminen ja digitalisointi henkilöstön eläköitymisten ja vaihdosten myötä ovat tiedostettavia riskejä. Tätä kokonaisuutta "sekoittaa" tällä hetkellä mm. käynnissä oleva maakuntauudistus, jonka kokonaisvaikutuksia kunnan eri toimintoihin on vielä mahdotonta arvioida.

Henkilöstöresurssit ja henkilöiden sitouttaminen Toivakkaan on haasteellinen asia, jonka hallinta on ennalta arvaamatonta. Henkilöstön vaihdoksista aiheutuvat viivästykset ja ns. hiljaisen kirjaamattoman tiedon häviäminen ovat selkeä riski koko teknisen toimen osalla.

11 Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain 21 § tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986, 1013/1996) 5 § mukaisena kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena.

Ympäristölautakunnan palveluvastuualue ja toiminnan laajuus

1. rakentamisen luvat ja niiden ennakko-ohjaus
2. rakentamisen ja ympäristön valvonta
3. kuntalaisten ohjaus ja neuvonta rakennusasioissa
4. rakentamisen laillisuuden valvonta

11.1 Talous

TALOUS			
Ulkoinen 2019			
	2017	TA 2018	TA 2019
<i>TOIMINTATUOTOT</i>	29 872	59 000	57 500
<i>TOIMINTAKULUT</i>	-30 229	-98 599	-120 024
TOIMINTAKATE	-357	-39 599	-62 524
Valtuuston sitova taso			

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA			
Ulkoinen sisäinen 2019			
	2017	TA 2018	TA 2019
Maksutuotot	29 432	54 000	49 500
Tuet ja avustukset	440	5 000	8 000
TOIMINTATUOTOT	29 872	59 000	57 500
Henkilöstökulut	-25 263	-72 999	-95 274
Palvelujen ostot	-7 864	-23 810	-26 292
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-456	-2 400	-1 650
Muut toimintakulut	-13 313	-12 951	-12 498
TOIMINTAKULUT	-46 896	-112 160	-135 714
TOIMINTAKATE	-17 024	-53 160	-78 214
VUOSIKATE	-17 024	-53 160	-78 214
Poistot ja arvonalentumiset			-1 457
TILIKAUDEN TULOS	-17 024	-53 160	-79 671

11.2 Palvelujen järjestäminen

Ympäristölautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain 21 § tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/ 1986, 1013/ 1996) 5 § mukaisena kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena

Ympäristölautakunta

1. toimii maa-aineslain (555/1981) 7 § mukaisena lupaviranomaisena ja 14 § tarkoittamana valvontaviranomaisena
2. valmistelee maa-ainesasetuksen (926/2005) 4 § mukaisen kunnan lausunnon
3. päättää kunnan ympäristönsuojelumääräysten antamisesta
4. huolehtii valvonta- ja muista tehtävistä, jotka on osoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle seuraavien lakien ja niiden nojalla annettujen asetusten nojalla:
 - a) Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta (64/ 1986)
 - b) Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
 - c) Vesilaki (587/2011)
 - d) Jätelaki (646/2011)
 - e) Vesihuoltolaki (119/ 2001)
 - f) Vesiliikennelaki (463/ 1996)
 - g) Jätevesiasetus (157/2017)
5. myöntää ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaiset luvat
6. päättää rakennusluvan erityisten edellytysten olemassa olosta suunnittelutarvealueella ja käyttää kunnalle kuuluvaa päätösvaltaa MRL:n mukaisissa poikkeamishakemuksissa
7. myöntää rakennusluvat, joita ei ole annettu viranhaltijan ratkaistavaksi
8. päättää MRL 38 § mukaisesta, vaikutuksiltaan vähäisestä rakennuskiellosta
9. päättää luonnonsuojelulain (1096/1996) 26 ja 28 § mukaisten luonnonmuistomerkkien rauhoittamisesta ja rauhoituksen lakkauttamisesta
10. huolehtii vesiliikennelaissa kunnalle määräytyistä tehtävistä
11. toimii öljyvahingoista vastaavana viranomaisena
12. valvoo MRL 167 § mukaisella tavalla, että liikenneväylät, kadut, torit, puistot sekä muut yleiset alueet ja oleskeluun tarkoitetut ulkotilat täyttävät turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset
13. antaa kunnan puolesta lausunnon ympäristön- ja luonnonsuojelu-asioissa
14. toimii ulkoilulain (606/1973, 1343/1994) mukaisena kunnan leirintä-alueviranomaisena
15. huolehtii omalta osaltaan luonnon- ja ympäristönsuojelusta, luonnon virkistyskäytön ja metsien moninaiskäytön sekä kestäväen kehityksen edistämisestä
16. hoitaa muut rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvat lakisääteiset tehtävät

Lisäksi ympäristölautakunta valmistelee ehdotukset seuraaviksi maksutaksoiksi:

- rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatehtävät (MRL 145 §)
- kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen käsittelemät luvat
- ilmoitukset ja muut asiat (ympäristönsuojelulaki 527/2014 205 §)

- maa-aineslain mukaiset maksut
- muut rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävät, joista kunta perii maksun.

Ympäristölautakuntaan kuuluu viisi (5) jäsentä ja jokaiselle on nimetty varajäsen.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvontaviranomainen valvoo kaavojen noudattamista, huolehtii rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoo rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu rakennuslupien sekä rakentamiseen liittyvien lupien, ilmoitusten ja lausuntojen valmistelu ja päätöksenteko, rakentamisaikaiset tarkastus-, valvonta- ja seurantatehtävät, rakentamisen ja kiinteistöjen tietopalvelut, maa-aineslupien valmistelut ja oton valvonta, kunnan rakennusmääräysten ja -ohjeiden sekä kaavoituksen ohjaus- ja valmistelutehtävät.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojeluviranomainen valvoo ja edistää ympäristönsuojelua kunnan alueella siten kuin ympäristönsuojeluun, luonnonsuojeluun, vesiensuojeluun ja naapurussuhdelakiin liittyvät säädökset ja määräykset kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta edellyttävät. Tavoitteena on kunnan asukkaille ja elinkeinoelämälle terveellinen, viihtyisä ja erilaisia toimintamahdollisuuksia tarjoava elin- ja toimintaympäristö.

11.3 Kehittämisen painopisteet

v. 2019:

Jätevesien käsittely lain vaatimusten mukaisesti

Rakennusvalvonnan ja maa-aineslupien maksutaksat

Rakennusrekisterin päivittäminen valmis kiinteistökartoitustietojen osalta

Sähköiset palvelut (mm. rakennusluvut)

11.4 Toimialan tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittarit/indikaattorit	Tavoitetaso
<i>Modernia maalaisydyllä</i>	<i>Jätevesijärjestelmien kunnostukset kiinteistöillä, joilla lain vaatimusten mukaista käsittelyjärjestelmää ei ole</i>	<i>Haetut toimenpideluvat järjestelmien uudistamiseksi Yhteydenottojen määrä Ennakko-ohjaus</i>	<i>Mahdollisimman moni kiinteistöistä täyttää lain vaatimukset 31.10.2019 mennessä Aktiivinen tiedottaminen toteutunut</i>

		<i>Raportointi puolivuotisraportissa</i>	
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Rakennusvalvonnan ja maa-aineslupien maksutaksat ajan tasalla</i>	<i>Maksut vastaavat alueen muiden kuntien maksutasoja ja keskimääräistä hintatasoa valtakunnallisesti</i>	<i>Maksutaksat päivitetty ja otettu käyttöön v. 2019 aikana</i>
<i>Modernia maalaisidylliä</i>	<i>Rakennusrekisterin päivittäminen kiinteistokartoituksen pohjalta</i>	<i>Kirjaamistyöhön palkattavalle henkilölle määrärahat talousarviossa koko vuodelle 2019</i> <i>Raportointi puolivuotisraportissa</i>	<i>Kiinteistökartoituksen kirjaamistyö valmis v. 2019 aikana</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Sähköiset palvelut</i>	<i>Sähköinen järjestelmä on otettu käyttöön</i> <i>Raportointi puolivuotisraportissa</i>	<i>Lupahakemukset toimitetaan rakennusvalvontaan sähköisesti v. 2019 aikana</i> <i>Trimble Locus -järjestelmän kautta</i> <i>Lupapisteen käyttö jää pois</i> <i>Palvelun markkinointi</i>
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>			
<i>Ylivertaista yhteisöllisyyttä</i>			

11.5 Riskit

Talouden suhdannevaihtelut näkyvät lähes suoraan rakentamisen määrässä, eikä täsmällinen ennakointi rakennuslupien hakemisen suhteen ole mahdollista.

Toiminnan mahdollinen uudelleen järjestely vaatii perehtymistä toimialaan ja sen tehtäviin, eikä nopeat ratkaisut ole kannattavia kokonaiskuvan näkökulmasta. Prosessien toimivuus taataan ja jatkuvuuden hallinnan vaikeutuksista pyritään estämään.

Digitalisaatio tuo mahdollisuuksia, kun niitä käytetään järkevästi ja huolehditaan tietoturvasta ja -suojusta.

Vähäiset henkilöresurssit, minkä vuoksi uudelleen järjestelyt tulee toteuttaa harkitusti ja suunnitelmallisesti, ettei toimintaan aiheuteta tarpeetonta kuormitusta ja hidastumista. Henkilöstön osaaminen ja saatavuus taataan riittävällä lisäkoulutuksella ja tehtävän vaativuuden mukaisella palkkauksella.

Lainsäädännön veloitteiden laiminlyönnit aiheuttavat riskejä.

Rakennusvalvonnan katselmuksilla todetaan lupapäätösten ja yleisesti rakentamislainsäädännön noudattaminen. Näiden laiminlyönti aiheuttaa riskejä rakennusten käyttäjien terveyteen ja turvallisuuteen sekä voi aiheuttaa riskin ympäristön pilaantumiseen.

III – INVESTOINTI-, TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA

Investointien yhteenveto

	2019/ €	2020/ €	2021/ €
Vesihuolto (selvitykset, kunnossapito, rakentaminen)	100 000	200 000	200 000
Tiestön kunnossapito ja infra	40 000	80 000	80 000
Aurinkoenergiajärjestelmä		120 000 (25 % tuki)	
Saarinen II tie ja vesihuolto + Pessilänkujan vesihuolto.			660 000
Pukuhuone/katos urheilukenttä		37 000 (max 30% tuki)	
Sauna UIMALA		50 000	
Liikuntahalli, Kankainen (perustukset) + hiihtolatu+ pihan viimeistelyt viim. 2020 (ei tukea)	60 000 (max 30% tuki)	50 000	
Kankaisten koulu-päiväkodin väliaikaisen piha-alueen rakentaminen	10 000		
Lähiliikuntapuisto (hankerahalla, seniorikuntoutusraha, maaseudun kehittämisraha jne.)		120 000 (max 40% tuki)	
Urheilukuja (tie ja infran siirto)	40 000		
Maanosto	100 000	100 000	100 000
Varavoimakone	35 000		
Paloaseman tilamuutostyöt (tuki 50% ?)	120 000 (tuki 60 000 €)		
Yleiskaavoitus	30 000	30 000	30 000
Jätevesilaitos (muutostöitä 2019, suotonauhauristin 2020)	20 000	200 000	

Ylävesisäiliö- tai paineenkorotusasema (asemakaava-alueen vesipaineen vakiointi)		100 000	
Kirjaston jäähdytys (kolme yksikköä)	16 000		
Brutto	571 000	967 000	1 070 000

Tuloslaskelma

TOIVAKAN KUNTA					
Ulkoinen					
TULOSLASKELMA					
	2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Myyntituotot	1 246 376	1 053 081	950 846		
Maksutuotot	592 539	426 250	277 700		
Tuet ja avustukset	236 164	142 307	128 349		
Muut toimintatuotot	699 700	227 185	239 450		
TOIMINTATUOTOT	2 774 780	1 848 823	1 596 345		
Henkilöstökulut	-6 722 776	-5 969 144	-5 452 360		
Palvelujen ostot	-6 939 156	-6 885 438	-7 217 350		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 024 764	-942 720	-840 490		
Avustukset	-671 071	-1 278 391	-1 781 174		
Muut toimintakulut	-66 517	-77 936	-255 870		
	-15 424		-15 547		
TOIMINTAKULUT	284	-15 153 629	244		
	-12 649		-13 950	-13 840	-13 700
TOIMINTAKATE	504	-13 304 806	899	899	000
Verotulot	7 908 666	7 892 000	8 472 000	8 580 000	8 684 000
Valtionosuudet	6 148 922	5 983 825	5 839 959	5 830 900	5 830 900
Muut rahoitustuotot	99 824	30 000	37 500	37 500	37 500
Korkokulut	-55 392	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
Muut rahoituskulut	-27 276	-21 500	-18 500	-18 500	-18 500
Rahoitustuotot ja -kulut	17 167	-56 500	-46 000	-46 000	-46 000
VUOSIKATE	1 425 251	514 519	315 060	478 001	722 900
Suunnitelman mukaiset poist	-1 336 248	-921 401	-964 335	-970 000	-990 000
Kertaluonteiset poistot	-24 247				
Poistot ja arvonalentumiset	-1 360 495	-921 401	-964 335	-970 000	-990 000
TILIKAUDEN TULOS	64 756	-406 882	-649 275	-491 999	-267 100
Poistoeron muutos	21 444	21 444	21 444	21 444	21 444
Varausten ja rahastojen muutos	21 444	21 444	21 444	21 444	21 444
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	86 200	-385 438	-627 831	-470 555	-245 656

Rahoituslaskelma

	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Vuosikate	315	478	722
Tulorahoituksen korjauserät	115	70	70
Toiminnan rahavirta	200	408	652
Investointien rahavirta	-493	-967	-1070
Toiminnan ja investointien rahavirta	-293	-559	-418
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	500	600	500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-752	-677	-710

